

Veld- en zaalcapaciteit sportverenigingen Nieuwerkerk aan den IJssel

drs. P. Mier
drs. G. Schaap

Veld- en zaalcapaciteit sportverenigingen Nieuwerkerk aan den IJssel

Amsterdam, 3 maart 2005

drs. P. Mier
drs. G. Schaap

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Onderzoeksvraag	3
1.2	Onderzoeksopzet	4
2	Maatschappelijke en ruimtelijke context sportvoorzieningen	6
2.1	Sportaccommodaties, kwaliteit stijgt meer combinatiegebruik	6
2.2	Verenigingssport blijft groeien	7
2.3	Verzorgingsgebied Nieuwerkerkse buitensportverenigingen	8
2.4	Woningbouw regio van invloed op ontwikkeling Nieuwerkerk	9
2.5	Demografie, aantal ouderen stijgt, Nieuwerkerk blijft gezinsplaats	10
2.6	Conclusie	10
3	Benodigde capaciteit buitensportverenigingen	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Voetbal	11
3.3	Hockey	16
3.4	Korfbal	20
3.5	Jeu de Boules	23
3.6	Tennis	24
3.7	Sportpark Dorrestein en de Groene Zoom	26
4	Zaalcapaciteit binnensportverenigingen	28
4.1	Inleiding	28
4.2	Sporthal Parkzoom	28
4.3	Gymnastieklokalen	30
4.4	Polderbad	31
4.5	Sportverenigingen	32
4.6	Conclusies	36
5	Conclusies en aanbevelingen	38
5.1	Buitensport	38
5.2	Binnensport	41
5.3	Regionale context	43
5.4	Locaties	43
5.5	Algemene conclusies	44
	Bijlagen	
Bijlage 1	Bronnen	47
Bijlage 2	Vragenlijsten sportverenigingen	48
Bijlage 3	Vragenlijst beheerders sportaccommodaties	49
Bijlage 4	Ledentallen NOC*NSF 2003	50
Bijlage 5	Sportverenigingen gemeenten Capelle aan den IJssel en Rotterdam	52
Bijlage 6	Plattegrond sportcomplex Dorrestein	53
Bijlage 7	Pakket van eisen sportverenigingen Dorrestein	54

1 Inleiding

1.1 Onderzoeksvraag

Aanleiding

De gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel heeft DSP-groep B.V. de opdracht gegeven onderzoek te doen naar het gebruik van en de behoefte aan sportaccommodaties in de gemeente. De sportverenigingen in de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel hebben aangegeven dat zij capaciteitsproblemen hebben. De afgelopen jaren zou dat al het geval zijn geweest en de verenigingen verwachten dat de problemen de komende jaren nog toenemen als er (aan de accommodaties) niets verandert.

Vraagstelling

Middels dit onderzoek moet antwoord worden gegeven op de vraag hoe groot de benodigde veld- en zaalcapaciteit is op de korte, de middellange en de lange termijn. Concreet wordt voor de volgende termijnen inzichtelijk gemaakt wat de benodigde accommodatiecapaciteit is:

- tussen nu en 5 jaar;
- tussen 5 en 10 jaar;
- tussen 10 en 20 jaar.

De gemeente heeft daarbij een aantal voorwaarden gesteld:

- Het onderzoek richt zich op sporten die in verenigingsverband beoefend worden.
- Het gaat om sportaccommodaties die (deels) gefinancierd worden door de gemeente.
- Onderscheid tussen buiten- en binnensport. Bij de buitensporten betreft het de accommodaties voor voetbal, hockey, korfbal, jeu de boules en tennis. Bij de binnensporten betreft het de sporten die bedreven worden in de sporthal, de gymzalen en het zwembad.

Omdat de looptijd van het onderzoek maar kort is (minder dan 2 maanden) is het niet mogelijk alle verenigingsgebruik te onderzoeken. Daarom heeft de gemeente een selectie gemaakt in de te onderzoeken takken van sport.

Gekozen is hierbij voor: voetbal, hockey, korfbal, jeu des boules en tennis als buitensporten. En voor de binnensporten: korfbal, hockey, gymnastiek, tafeltennis, volleybal, karate en zwemmen.

Regionale context

In het onderzoek is rekening gehouden met het aanbod van vergelijkbare sportvoorzieningen in de aangrenzende gemeenten Capelle aan den IJssel en een deel van de Rotterdamse deelgemeente Prins Alexander: Nesselande. Een deel van de inwoners van Nieuwerkerk aan den IJssel maakt gebruik van sportaccommodaties buiten de eigen gemeente. Overigens geldt dat ook omgekeerd: Het aanbod in Nieuwerkerk aan den IJssel trekt of kan sportbeoefenaars van buiten de gemeente aantrekken. In dit onderzoek wordt de grootte van deze 'in- en uitstroom' van de meest nabij gelegen gemeentes opgenomen.

De centrale vraagstelling van het capaciteitsvraagstuk is door de gemeente nader gespecificeerd in de volgende vragen:

- Wat is het ledenverloop van de betreffende sportverenigingen?
- Is er een wachtlijst? Hoeveel personen staan er op deze wachtlijst en hoelang staan deze mensen op de wachtlijst?
- Wat is het gebruik van de sportvelden op dit moment, wat is het gewenste en wat is het toekomstige gebruik van de sportvelden?
- Hoe is de kwaliteit van de sportvelden
- Wat zijn de knelpunten voor de sportverenigingen?
- Wat zijn de conclusies over het benodigde aantal velden?

1.2 Onderzoeksopzet

Aanpak

In het onderzoek en in de advisering is onderscheid gemaakt tussen het verleden, het heden en de toekomst. Voor het verleden is gebruikt gemaakt van het onderzoek dat in 1999 door Marktplan Advies BV in opdracht van de gemeente is uitgevoerd. Vervolgens is de huidige situatie in kaart gebracht en tot slot is inzichtelijk gemaakt hoe, naar verwachting, het capaciteitsvraagstuk zich in de toekomst zal ontwikkelen.

Heden

De onderzoeksaanpak voor de bestaande situatie is als volgt:

Cijfermateriaal

Per sportaccommodatie en geselecteerde sportvereniging is de balans opgemaakt. Er is door middel van een schriftelijke enquête (zie bijlage 2) onderzocht wat het huidige gebruik van de sportaccommodaties is en wat de ontwikkelingstendens van de afgelopen jaren is geweest.

Daartoe worden de volgende indicatoren gebruikt:

- ledenaantallen en –verloop;
- eventuele wachtlijsten;
- het gebruik van de accommodaties.

Bij het gebruik gaat het om:

- het aantal gebruikers per accommodatie,
- het totaal aantal uren dat een accommodatie gebruikt wordt;
- de tijdstippen (en intensiteit) van het gebruik.

Bij de buitensportvelden is ook globaal onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de accommodaties. Deze informatie is verkregen van de gemeente, de sportverenigingen en de beheerders van de accommodaties.

Interviews

Behalve de analyse van de cijfers is met alle buitensportverenigingen, een aantal binnensportverenigingen, de accommodatiebeheerders (zie vragenlijst in bijlage 3) en de gemeente gesproken over de ervaren problematiek en de gewenste situatie. Ook de kwaliteit van de accommodaties, en dan vooral de buitensportaccommodaties, is een aandachtspunt. Van iedere sportvereniging en/of sportaccommodatie is één contactpersoon benaderd om de benodigde gegevens te verkrijgen.

Bij de gemeente is contact geweest met medewerkers van de afdelingen welzijn en sport, beheer, realisatie en ontwikkeling.

Regionale context

Voor de buitensportverenigingen in Nieuwerkerk aan den IJssel is onderzocht hoeveel leden buiten de gemeente wonen. Ook is gevraagd naar de leeftijd van de leden.

Voor de buurgemeenten Capelle aan den IJssel en Rotterdam (Nesselande) is een selectie van acht buitensportverenigingen gemaakt die benaderd zijn. Hen is gevraagd hoeveel van hun leden woonachtig zijn in Nieuwerkerk aan den IJssel; en de leeftijd van deze leden. Ook zijn de beleidsmedewerkers sport van Capelle aan den IJssel en van Rotterdam geïnterviewd. Op deze wijze is de omvang van deze regionale 'uitwisseling' in beeld gebracht.

Toekomst

Een onderzoek naar de toekomstige situatie is anders dan een onderzoek naar de bestaande situatie. Zoals de huidige situatie met cijfers over het aanbod en het gebruik er van onderbouwd is, zo wordt voor de toekomstige situatie een inschatting gemaakt op basis van bepaalde aannames, waarbij de bestaande situatie als uitgangspunt dient. De aannames die wij hebben gemaakt zijn gebaseerd op:

- de verwachtingen van sportverenigingen;
- historische perspectief sportbeoefening (soort sport, aantal leden, frequentie sportbeoefening, etc.);
- landelijke trends op sportgebied (vraag en aanbod);
- demografische ontwikkelingen;
- regionale en lokale ontwikkelingen (sportaccommodaties, woningbouw, infrastructuur en bereikbaarheid);
- maatschappelijke trends.

Deze kennis is verkregen uit de interviews met de betrokken organisaties, het onderzochte materiaal en de aanwezige kennis over het vraagstuk bij DSP-groep.

Welke sportaccommodatiecapaciteit nodig is, wordt voor drie perioden ingeschat:

- tussen nu en 5 jaar;
- tussen 5 en 10 jaar;
- tussen 10 en 20 jaar.

2 Maatschappelijke en ruimtelijke context sportvoorzieningen

In dit hoofdstuk worden de landelijk gesignaleerde ontwikkelingen op het terrein van sportaccommodaties geschetst. Gevolgd door de landelijke ontwikkelingen binnen de verenigingssport en meer specifiek het voorzieningsgebied van sport in Nieuwerkerk aan den IJssel.

Meer algemene ontwikkelingen zoals woningbouw en demografie zijn ook van invloed op de ontwikkeling van sportbehoefte en -accommodaties. Daarom in de paragrafen 2.3 en 2.4 een overzicht van de ontwikkelingen die van invloed zijn op de situatie in Nieuwerkerk aan den IJssel.

Dit hoofdstuk wordt afgesloten met de belangrijkste conclusies op het gebied van de maatschappelijke en ruimtelijke context.

2.1 Sportaccommodaties, kwaliteit stijgt meer combinatiegebruik

Functies sportaccommodatie

De eisen die gesteld worden aan sportaccommodaties zijn de afgelopen decennia steeds hoger geworden. Door de overheid worden strenge (wettelijke) eisen gesteld aan veiligheid, energie, milieu en ruimtegebruik. De sportbonden en -verenigingen schroeven de sportieve ambities steeds hoger op en de gebruikers willen meer kwaliteit zien. De door de overheid gestimuleerde gedachte c.q. eis van efficiënt ruimtegebruik heeft tot gevolg dat er meer eisen worden gesteld aan de omvang en de functie van sportaccommodaties. Sportaccommodaties moeten daardoor intensiever en voor meerdere doeleinden gebruikt worden. Dit stelt andere, complexere eisen aan de inrichting. Overdekte sportaccommodaties die exclusief zijn ontwikkeld voor en ingericht op sport staan ter discussie. De accommodaties worden slechts beperkt gebruikt en staan daardoor onder druk vanwege de overheidsdoelstellingen op de gebieden van veiligheid, energie, milieu en ruimtegebruik. De sporthallen en -zalen hebben echter een belangrijke maatschappelijke functie doordat deze een centrale plaats in buurt of wijk hebben. Veiligheid en bereikbaarheid voor met name de jeugdige sporters zijn in dat geval vaak argumenten die pleiten in het voordeel van exclusieve sportaccommodaties binnen de bebouwde kom in vergelijking tot multifunctionele of geclusterde accommodaties aan de rand van de stad.

Gymlokalen

In 2002 is er een groot onderzoek¹ gedaan naar de vraag in hoeverre het traditionele gymlokaal nog op zijn taak berekend is. Naast de functie voor onderwijs hebben de gymlokalen een goede buurtfunctie. Vooral informele sportgroepen en sportbuurtwerk maken gebruik van de gymaccommodaties. Voor een aantal takken van sport kan het gymlokaal dienst doen als trainingsaccommodatie en voor slechts enkele als wedstrijdaccommodatie. Sportaanbieders worden niet vaak meegewogen in de planning van deze (onderwijs-)voorzieningen. Voor de sportverenigingen bieden de sportzalen vaak meer gebruiksmogelijkheden.

Noot 1 De Gymaccommodatie, gebruik, waardering en toekomst, Van der Poel, 2002

2.2 Verenigingssport blijft groeien

De hoge organisatiegraad is kenmerkend voor de Nederlandse sport. Nederland kent 3,5 miljoen georganiseerde sporters, die 4,9 miljoen maal actief zijn in circa 29.000 sportverenigingen, verenigd in 71 sportbonden. Ongeveer één miljoen vrijwilligers zorgen samen voor een sportstructuur die Nederland uniek maakt. De voorspelling dat de sport(er) individualiseert ten koste van de sportvereniging lijkt niet uit te komen. De verenigingssport is de afgelopen 4 à 5 jaar licht gegroeid.

Ledentallen

De stijging van 126.000 leden bij de sportbonden in 2003² ten opzichte van 1999 kan voor een groot deel op de rekening worden geschreven van de ledenwinst van de Nederlandse Golf Federatie, zij zijn gestegen van 134.000 naar 209.000 leden. Ook de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond is gegroeid van 1.025.000 naar 1.048.000 leden. De Koninklijke Nederlandse Hockey Bond heeft haar stijging doorgezet van 134.000 naar 162.000 leden. Het Koninklijk Nederlandse Korfbalverbond blijft stabiel op 97.000 leden. De Koninklijke Nederlandse Lawn en Tennis Bond heeft de afgelopen jaren wat leden verloren van 714.000 naar 702.00, maar stijgt nu weer naar 710.000 leden. (zie ook bijlage 4). De Nederlandse Volleybalbond had in 1999 141.000 leden en heeft er nu nog 127.000. De Nederlandse Badmintonbond heeft de grootste daling gemaakt van 79.000 naar 57.000 leden. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door een andere manier van tellen. De Gymnastiek Unie is iets gegroeid van 288.000 leden in 1999 naar 295.000 leden in 2003. De zwembond heeft de laatste vijf jaar een constante grootte van circa 150.000 leden. De Tafeltennisbond heeft ten opzichte van 1999 circa 1.000 leden verloren en heeft nu 38.000 leden.

Ontwikkelingen in de sport, schaalvergroting en professionalisering

Hoewel het aantal leden van sportverenigingen stijgt, daalt het aantal sportverenigingen de afgelopen 4 jaar met bijna 5% van 30.081 naar 28.756. Deze schaalvergroting wordt in de eerste plaats veroorzaakt door het verdwijnen van kleine verenigingen en in de tweede plaats door het fuseren van verenigingen. Deze schaalvergroting staat ook in relatie met een verdere professionalisering van de sport. Want hoewel de vrijwilliger in de sport de boventoon blijft voeren, zijn er steeds meer taken in de sportvereniging die door beroepskrachten worden uitgevoerd. Dit geldt niet alleen voor training geven of beheer en onderhoud, maar ook voor managementtaken in de sportvereniging (ter ondersteuning van het bestuur). Grotere sportverenigingen - en vooral de ambitieuze sportverenigingen - groeien steeds meer toe naar kleine ondernemingen, maar dan nog wel in een duidelijke verenigingsstructuur.

Maatschappelijke rol sportverenigingen

Vanuit de overheid is er steeds meer aandacht voor de maatschappelijke rol van sportverenigingen. De sportvereniging krijgt een rol bij de bestrijding van (bewegings-)achterstanden en het actief stimuleren van sportdeelname, ook van niet leden. Hiermee verandert ook de positie die de sportvereniging in de wijk of de plaats inneemt, er komt meer aandacht voor samenwerking met onderwijs- en welzijnsorganisaties. De rijksoverheid en veel gemeenten voeren hier actief beleid in. De afgelopen jaren zijn zij hierbij ondersteund

Noot 2 cijfers ledenaantallen NOC*NSF 2003, de cijfers over 2004 zijn nog niet beschikbaar

door de Breedtesportimpuls van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport. De komende jaren wordt dit ondersteund door de BOS-impuls (Buurt-Onderwijs-Sport). De 'standaard' (accommodatie-) subsidie wordt daarmee minder vanzelfsprekend, sportverenigingen moeten vaker hun subsidiebijdrage 'verdienen' door het aangaan van maatschappelijke sportprojecten in samenwerking met onderwijs- en buurtorganisaties.

2.3 Verzorgingsgebied Nieuwerkerkse buitensportverenigingen

Maximaal 15 minuten fietsen

Nieuwerkerk aan den IJssel ligt in een stedelijk gebied. Uit de woningbouwontwikkelingen blijkt dat Nieuwerkerk aan den IJssel in de nabije toekomst aan alle kanten, uitgezonderd het zuidoosten (Hollandse IJssel), omringd zal zijn door woonwijken. Woonwijken van Rotterdam (Zevenkamp/Ommoord, Nesselande) en Capelle aan den IJssel grenzen nu al direct aan Nieuwerkerk aan den IJssel. Sportvoorzieningen in Nieuwerkerk aan den IJssel zijn goed bereikbaar vanuit deze woonwijken. Uit het onderzoek blijkt dat er sprake is van een "regionale uitwisseling", dat wil zeggen dat Nieuwerkerkers gebruik maken van sportaccommodaties in buurgemeenten en andersom dat inwoners van Capelle aan den IJssel, Rotterdam en andere gemeenten lid zijn van sportverenigingen in Nieuwerkerk aan den IJssel. De sportverenigingen van sportcomplex Dorrestein hebben aangegeven dat zij een (fiets)afstand van maximaal 15 minuten, gerekend vanaf Dorrestein, zien als hun verzorgingsgebied. Dat impliceert dat geheel Nieuwerkerk aan den IJssel, inclusief het "buitengebied", en grote delen van Capelle aan den IJssel (tot voorbij de Capelseweg) en Rotterdam (wijken Nesselande en Zevenkamp) binnen het verzorgingsgebied vallen.

Niet-Nieuwerkerkers

Bij de sportverenigingen van sportcomplex Dorrestein en de tennisvereniging blijken gemiddeld 17% van de leden van buiten Nieuwerkerk aan den IJssel te komen. Oftewel, van de in totaal 2.920 actieve leden van deze sportverenigingen komen 486 leden uit Capelle aan den IJssel, Rotterdam en uit andere gemeenten. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de meeste leden uit Capelle aan den IJssel komen en in mindere mate uit Rotterdam; uit andere gemeenten komen bijna geen leden. In hoofdstuk 3 zijn per sportvereniging de cijfers weergegeven.

Omgekeerd blijkt het percentage aanmerkelijk lager te liggen; bij buitensportverenigingen vlak over de "grens" blijken relatief minder Nieuwerkerkers te sporten. Bij de verenigingen in Capelle aan den IJssel en Rotterdam (Zevenkamp/ Ommoord) is ongeveer 3% van het ledental afkomstig uit Nieuwerkerk aan den IJssel. In bijlage 5 is een overzicht met cijfers van de onderzochte sportverenigingen in Capelle aan den IJssel en Rotterdam opgenomen.

Het achterhalen van de oorzaken van deze "scheve" balans behoorde niet tot de opdracht van dit onderzoek. Afgezien van eventuele populariteitsverschillen tussen verenigingen wordt de scheve balans mogelijk veroorzaakt door de ligging van de sportvelden. De velden liggen aan de rand van Nieuwerkerk aan den IJssel, aan de kant van - en dus dichtbij - Capelle aan den IJssel en Rotterdam. De sportcomplexen in Capelle aan den IJssel en Rotterdam liggen daarentegen meer in de wijken, verder verwijderd van woonwijken in Nieuwerkerk aan den IJssel.

Hierdoor zijn de Nieuwerkerkse sportverenigingen beter bereikbaar voor sporters uit de twee buurgemeenten dan de sportverenigingen in deze buurgemeenten voor Nieuwerkerkers.

2.4 Woningbouw regio van invloed op ontwikkeling Nieuwerkerk

Nieuwerkerk aan den IJssel

In Nieuwerkerk aan den IJssel zijn een drietal woningbouwontwikkelingen die ieder een bepaalde invloed op de vraag naar sportvoorzieningen zullen hebben. Ten eerste ligt er in de gemeente een zogenoemde inbreidingsopgave. Deze opgave zal een geringe invloed hebben op de vraag naar sportvoorzieningen. Het aantal woningen, dat in het bestaande woongebieden wordt gebouwd, is beperkt. Het gaat om circa 150 woningen tot 2015; na 2015 volgen er eveneens ongeveer 150 woningen.

Ten tweede zal de woningbouwontwikkeling op de nieuwbouwlocatie Esse Zoom meer invloed hebben op de vraag naar sport. Daar worden de komende jaren een kleine 700 woningen gebouwd, die aan ongeveer 2000 mensen onderdak zullen bieden. De woningen komen pal ten zuiden, aan de andere kant van de spoorlijn tussen Rotterdam en Gouda, van het sportpark Dorrestein te liggen. De spoorlijn zal niet of geen grote barrière vormen tussen het sportcomplex en de nieuwe woonwijk, mede doordat er twee tunnels³ (zullen) zijn die beide zijden van het spoor met elkaar verbinden.

De derde woningbouwontwikkeling is in de Zuidplaspolder. Het gebied is gesitueerd tussen en rondom de snelwegen A20 en A12. De planvorming van deze grootschalige ontwikkeling, waarbij meerdere gemeenten betrokken zijn, is nog op hoofdlijnen. Het Nieuwerkerkse deel van deze bouwlocatie is gelegen in het noorden van de gemeente aan de andere kant van de snelweg A20. De locatie zal ruimte moeten bieden aan woningen, bedrijven en diverse voorzieningen. Het aantal woningen zal liggen tussen de 15.000 en 25.000, oftewel tussen de 40.000 en 75.000 inwoners. Over sportvoorzieningen is nog niets opgenomen, behalve de opmerking dat er voldoende welzijnsvoorzieningen, waar sportvoorzieningen onder vallen, moeten komen. In het najaar van 2005 zal het plan meer in detail zijn uitgewerkt.

Nesselande, gemeente Rotterdam

Een woningbouwlocatie die geheel buiten de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel ligt is Nesselande in de Rotterdamse deelgemeente Prins Alexander. De sportvoorzieningen in Nieuwerkerk aan den IJssel zijn echter zeer goed bereikbaar vanuit deze woonwijk. De woningbouw is er in volle gang en er zullen voor 2010 uiteindelijk ongeveer 4.800 woningen gerealiseerd zijn (15.000 bewoners). Aan sportvoorzieningen komen er waarschijnlijk 2 of 3 hockeyvelden, 2 gymzalen bij de twee basisscholen en verder recreatieve en commerciële voorzieningen bij de Zevenhuizerplas. De exacte invulling is nog niet definitief. Voor de hockeyvelden wordt een gebruiker gezocht en de deelgemeente gaf aan in gesprek te zijn met OMHC uit Zevenkamp. Het is mogelijk dat er in plaats van twee gymzalen een sporthal wordt gebouwd. Bij de recreatieve en commerciële voorzieningen bij de Zevenhuizerplas gaat het om voorzieningen zoals een jachthaventje, watersportfaciliteiten, een "kidscity", een klimhal e.d.

Noot 3 Van de twee tunnels zal er één tunnel door autoverkeer te gebruiken zijn.

Capelle aan den IJssel

In Capelle aan den IJssel zijn geen noemenswaardige woningbouwontwikkelingen die van invloed zijn op de sportvoorzieningen in Nieuwerkerk aan den IJssel.

2.5 Demografie, aantal ouderen stijgt, Nieuwerkerk blijft gezinsplaats

In Nieuwerkerk aan den IJssel wonen vergeleken met het Nederlandse gemiddelde veel gezinnen met kinderen; er zijn minder ouderen en minder alleenstaanden. Het aantal westerse en niet-westerse allochtonen is iets kleiner dan het landelijk gemiddelde. Het inkomensniveau is per huishouden flink hoger dan het landelijke gemiddelde. Het woningaanbod in Nieuwerkerk aan den IJssel speelt daarbij waarschijnlijk een belangrijke rol. In de afgelopen decennia zijn er in "randgemeente" van Rotterdam relatief veel (middel)dure koopwoningen gebouwd. Deze woningen trokken (en trekken) veel draagkrachtige en jonge gezinnen, ook wel "middeninkomens" genoemd. Voor de nabije toekomst wordt landelijk tot circa 2035 een toename van het aantal en aandeel ouderen verwacht. Deze demografische ontwikkeling betekent een beperking van de vraag naar de (traditionele) sporten door minder instroom van jeugdigen. Ook in Nieuwerkerk aan den IJssel zal waarschijnlijk het geval zijn, waarbij opgemerkt moet worden dat gezien het woningaanbod de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel waarschijnlijk een gemeente zal blijven waar relatief meer jonge gezinnen en relatief minder ouderen zullen wonen.

2.6 Conclusie

De verenigingssport blijft licht groeien, het aantal ouderen neemt toe, het aantal jongeren neemt af. Er is een groeiende vraag naar goede kwaliteit van sportvoorzieningen, eventueel in combinatie met andere voorzieningen. Deze combinatie van functies sluit ook aan bij de groeiende aandacht voor de maatschappelijke waarde van sport.

Enkel aan de hand van landelijke sportontwikkelingen en landelijke demografische ontwikkelingen wordt de komende twee decennia een stabilisatie of lichte stijging verwacht van de vraag naar kwalitatief hoogwaardige sportvoorzieningen in Nieuwerkerk aan den IJssel.

Rekening houdende met de woningbouwontwikkelingen in Nieuwerkerk aan den IJssel, wordt een redelijke groei van de vraag naar sportvoorzieningen verwacht.

Wordt ook het (nog) beperkte sportaanbod in aangrenzende groeilocaties zoals Nesselande en Zuidplaspolder meegerekend, dan is een grote stijging van de vraag naar de sportvoorzieningen in Nieuwerkerk aan den IJssel te verwachten. De ontwikkeling van de Zuidplaspolder is momenteel nog een te onzekere factor om in dit onderzoek volledig rekening mee te houden.

3 Benodigde capaciteit buitensportverenigingen

3.1 Inleiding

De voetbal-, hockey- en korfbalvereniging in Nieuwerkerk aan den IJssel zijn ambitieus en hebben dit de afgelopen jaren ook waargemaakt. Voetbalvereniging Nieuwerkerk is gepromoveerd van de 3^e naar de 2^e klasse en wil door naar de 1^e klasse. Hockeyclub De IJssel speelt 2e klasse en wil ook door naar de 1^e klasse. De korfbalvereniging CKV Nieuwerkerk is in een paar jaar tijd een aantal maal gepromoveerd van de 3^e klasse naar de overgangsklasse. Ook de jeu de boules vereniging heeft een stevige basis op het sportpark Dorrestein. De tennisvereniging huist op haar eigen park aan de Britsezoo.

De verenigingen van sportpark Dorrestein hebben het ervaren accommodatietekort als gezamenlijk probleem opgepakt en een plan ontwikkeld voor de uitbreiding van de veldaccommodatie. Een plattegrond van het huidige sportpark Dorrestein is opgenomen in bijlage 6. In paragraaf 3.7 aan het eind van dit hoofdstuk meer hierover.

3.2 Voetbal

De V.V. Nieuwerkerk is de grootste vereniging in het KNVB-district West II. De zondagvereniging is de enige voetbalvereniging in Nieuwerkerk aan den IJssel. Daarnaast heeft de club een kleine zaterdagafdeling. De club speelt op sportpark Dorrestein en heeft daar een eigen kantine en tribune.

3.2.1 Leden

Het aantal actief voetballende leden van de vereniging is ten opzichte van 1999 met ruim 80 leden gestegen naar 881. Dit blijkt uit de vergelijking van ledentallen van de voetbalvereniging van 1999 en 2004 en worden in de volgende tabel weergegeven.

Ledenaantallen (gegevens VV Nieuwerkerk)

leeftijdscategorie	leden 2004	aantal teams 2004	wachtl lijst 2004	leden 1999	teams 1999	leden uit Nwk	% leden uit Nwk	Overig	% overig
senior.	217	12	-	210	12	149	69%	68	31%
a-junior	70	5	-		3	64	91%	6	9%
b-junior	86	5	-		6	78	91%	8	9%
c-junior	105	8	-		8	96	91%	9	9%
mei. jun	39	3 ⁴	2		2	28	72%	11	18%
tot. jun	300			251		266	89%	34	11%
d-pupil	115	9	2		9	95	83%	20	17%
e-pupil	96	9 ⁵	3		15	88	92%	8	8%
f-pupil	132 ⁶	10	16 ⁷		12	124	94%	8	6%
mei. pup	21	2 ⁸	-		1	18	86%	3	14%
tot. pupil	364			344		325	89%	39	11%
Totaal	881	63	23	805	68	740	84%	141	16%

In totaal heeft de vereniging 1082 leden, waarvan 881 actieve leden. Het aantal senioren is nagenoeg gelijk gebleven, het aantal juniorleden is sinds 1999 gestegen met bijna 50 leden. Dit leidt tot een gemiddelde van 14,2 spelers per team (inclusief 2x meisjes 7-tal) in 2004. In 1999 was dit nog 13,2 spelers per team.

Bij de pupillen is er een toename van het aantal 5-jarigen, in 1999 was dat aantal nihil. Sinds kort mogen zij zich inschrijven bij een voetbalvereniging (beleid KNVB). Zij spelen nog geen competitie, maar wel onderlinge partijtjes, dit zijn in totaal 44 leden. Verder is opvallend dat er sinds 1999 zes minder E-pupillen 7-tallen zijn. Gemiddeld spelen er 10,7 pupillen in een team (D-11tal en E-F-7tallen) In 1999 speelde er 9,3 pupillen per team (5-jarigen teams zijn hierin niet meegenomen).

Wachtl lijst

De vereniging kent een (kleine) wachtl
lijst voor met name 5-jarigen uit Nieuwerkerk aan den IJssel. Iedereen op wachtl
lijst komt uit Nieuwerkerk aan den IJssel. De vereniging geeft aan dat er al jarenlang (zeker vanaf 1999) een ledenstop voor niet-Nieuwerkerkers (uitgezonderd senioren zondag) is vanwege tekort aan accommodatiecapaciteit. De voetbalvereniging schat dat zij jaarlijks 50 mensen (van buiten Nieuwerkerk aan den IJssel) niet kan toelaten.

Niet-Nieuwerkerkers

Het aantal niet-Nieuwerkerkers wordt in 1999 op circa 10% (80 leden) geschat. In 2004 is het percentage leden dat buiten Nieuwerkerk aan den IJssel woonachtig is exact berekend en bedraagt 16% (141 leden). Ondanks de ledenstop voor niet-Nieuwerkerkers zou er een redelijke stijging zijn geweest. Hiervan komen 82 leden uit Capelle aan den IJssel, 41 uit Rotterdam en 18 leden uit overige gemeenten. Bijna een derde (31%) van de seniorenleden komt van buiten Nieuwerkerk aan den IJssel. Bij de junioren en pupillen bedraagt dit percentage 11%.

- Noot 4 1 + 2 x 7-tal
 Noot 5 9 x 7-tal
 Noot 6 10 x 7-tal + 44 F0 dwz 5-jarigen
 Noot 7 w.v. 13 F0
 Noot 8 2 x 7-tal

3.2.2 Accommodatie

Huidige situatie

Accommodatie 1999-2004

	1999	2004
soort veld	Aantal	Aantal
• Gras	3	4
• Kunstgras	1	1 (vervangen)
• Zandveld	½	
• Wetraveld ⁹ (gras)		1
• Grasstrook	1	?
E-pupillen/keepers		½
Totaal	5 ½	6 ½
Kleedkamers	12	14

Op het hoofdveld, het kunstgrasveld, het trainingsveld staan lichtinstallaties. De afgelopen jaren heeft de gemeente geïnvesteerd in de verbetering van een aantal velden en een extra grasveld aangelegd. Op het trainingsveld is nieuw licht geïnstalleerd. De kosten van de kabel zijn door de gemeente betaald, de kosten van de armaturen zijn door de voetbalvereniging betaald. Daarnaast heeft de voetbalvereniging zelf een tribune gebouwd. De twee kleedkamers onder tribune zijn door gemeente betaald.

*Bespelingsnorm KNVB/NOC*NSF 2004*

KNVB hanteert anno 2004 andere norm dan in 1999, dit hangt samen met de vraag of een vereniging op zaterdag of op zondag speelt. Voor alle teams die op zaterdag spelen geldt een norm van 5,5 team per veld; de maximale belasting op zaterdag is iets minder dan 3 seniorwedstrijden per veld. Immers ongeveer de helft van de teams speelt uit en de andere helft speelt thuis op de wedstrijddag.

De beperking van de belastbaarheid van gras speelt daarbij nauwelijks een rol. Het gras gaat niet kapot van 3 wedstrijden op één dag. Echter vooral de organisatorische beperking zoals tijdstip eerste wedstrijd, competitie-indeling, kleedkamers, warming-up, daglicht, vormen hier de beperking. Voor de hele vereniging (zaterdag plus zondagteams) bedraagt de norm 9 teams per veld. Hier is wel sprake van een maximale belastbaarheid/ bespeelbaarheid van de grasvelden. Als er twee dagen continue gevoetbald wordt, kan deze belasting te hoog zijn.

Het aantal trainingsuren per jaar van de vereniging is niet exact bekend. Door KNVB wordt dit geschat op 1780 uur. Op een kunstgrasveld kan circa 800 uur getraind worden (40 weken x 20 uur in de week). In totaal kan een met kunstgras versterkt grasveld 1250 uur belast worden en een kunstgrasveld 1500 uur. Dit betekent dat op de velden de hele week iedere avond kan worden getraind en in het weekend voor wedstrijden kan worden gebruikt. De bespeelbaarheid van een grasveld hangt sterk af van de bespelingsdiscipline (verplaatsen van trainingsactiviteit) en de kwaliteit van het grasveld en bedraagt tussen de 400 en 800 uur per jaar. Op een goed bespeelt Wetra grasveld kan 800 uur worden gespeeld. Op een zandveld is dit onbeperkt (lees 800 traininguur).

De gebruikstijd en de belasting per team verschilt sterk.

Noot 9 We-tra betekent wedstrijd-trainingsveld, dit is een veld van hogere kwaliteit waardoor deze meer uren belast kan worden: en dus zowel voor wedstrijden als voor trainingen wordt gebruikt

Een E-7tal speelt veel kortere wedstrijden, op slechts een deel van het veld en beschadigt het veld nauwelijks in vergelijking met een seniorenteam. Daarom wordt door de sportbonden en NOC*NSF een omrekening voor de belasting gemaakt met equivalenten per soort team en het aantal velden dat een vereniging nodig heeft.

Teamequivalent (TE) per veld

voetbal	teams	equivalent	TE	Norm	Velden
senioren zat.	2	1	2		
a-junioren	5	1	5		
b-junioren	6	0,75	4,5		
c-junioren	7	0,75	5,25		
d-pupillen	9	0,5	4,5		
e-pupillen	10	0,35	3,5		
f-pupillen	10	0,25	2,5		
meisjes jun.	3	0,75	2,25		
meisjes pup.	4	0,25	1		
norm zaterdag			30,5	5,5	5,55
senioren zon.			8		
norm totaal			38,5	9	4,28

Voor het spelen van wedstrijden met het huidige aantal teams heeft de voetbalvereniging volgens de norm 6 wedstrijdvelen nodig. Voor de training (1780 uur) zijn 3 verlichte velden nodig, waarvan twee velden intensief bespeelbaar moeten zijn (800 uur per veld).

Kwaliteit

De kwaliteit van de velden is verbeterd sinds de beoordeling NOC*NSF van 1996. Veld 2 is gerenoveerd, het kunstgrasveld is geheel vernieuwd, er is een extra wedstrijdgrasveld aangelegd.

De vereniging is van mening dat de velden te weinig "rust" krijgen, op zaterdag en zondag is er een continue bezetting. De egaliteit van velden wordt als probleem ervaren.

De afdeling beheer van de gemeente geeft aan dat het trainingsveld (veld 5) een Wetra-veld is, waar in de loop van het seizoen weinig gras meer op staat. Een normaal Wetra-veld is 800 uur bespeelbaar, de afdelingen beheer en realisatie van de gemeente geven aan dat dit veld ontworpen is voor een bespeelbaarheid van circa 400 uur. Het veld is vaak vrij hobbelig door de intensieve bespeling (trainingen) en wordt regelmatig geëgaliseerd. De drainage is geen probleem.

De kwaliteit van de wedstrijdvelen en het kunstgrasveld is redelijk tot goed. Het hoofdveld is soms wat hobbelig, veld 6 is redelijk. De verharding rond de velden wordt als probleem ervaren.

Knelpunten

De vereniging geeft de volgende knelpunten aan:

- Tekort aan speel- en trainingsvelden.
- Overbelasting huidige accommodatie.
- De aard van de velden is voor voetbal erg belangrijk; natuurgras biedt minder capaciteit dan kunstgras, maar is wel gewenst voor wedstrijden.
- Velden krijgen te weinig "rust"; op zaterdag en zondag is er een continue bezetting; egaliteit van velden is een probleem.
- Warming-up voor wedstrijden beperkt mogelijk.

- Tekort aan kleedruimten (circa 6 te weinig). Bijzonderheid: door onderscheid dames en heren is er een extra druk op het benodigd aantal kleedruimten.
- Te weinig velden zijn voorzien van lichtinstallatie.

(Tijdelijke) oplossingen:

- Ledenstop voor niet-Nieuwerkerkers (uitgezonderd senioren zondag).
- Grotere teams samengesteld om groei ledenaantal op te vangen.

De afdeling beheer geeft aan dat de communicatie over veldenbeheer via de consul van de KNVB verloopt. De beheerder heeft geen zicht op de trainingsuren van de vereniging en de verdeling van de trainingen en wedstrijden over de velden verloopt niet altijd zoals de afdeling beheer dat nodig acht of zoals afgesproken is via de consul.

3.2.4 Toekomst

VV Nieuwerkerk heeft de ambitie om het eerste elftal van 2^e naar 1^e klas te promoveren. Dit kan een 'aanzuigende werking' hebben op kwalitatief goede spelers. Het resultaat hiervan is meer druk op aanmeldingen van senioren en het kan hogere eisen stellen aan de kwaliteit van de accommodatie. De voetbalvereniging wil groeien naar circa 1600 leden. De vereniging heeft zelf een pakket van eisen samengesteld, waarin staat wat zij denken dat nodig is om hieraan te voldoen (zie bijlage 7).

Op basis van de huidige wachtlijst en ledenstop van de vereniging en de landelijke en lokale ontwikkelingen (demografie, woningbouw, stabilisatie aantal leden voetbalsport, exclusief Zuidplaspolder) is een schatting gemaakt van de ledenontwikkeling.

Geschatte ledenontwikkeling en benodigde wedstrijdvelen voetbal

periode:	senioren	jeugd	totaal leden	zaterdag bij 5,5 norm per veld	bij norm 9 teams per veld
2004	217	664	881	6	4
korte termijn (2005-2010)	250	760	1010	7	5
middellange termijn (2010-2015)	260	740	1000	7	5
lange termijn (2015-2025)	260	700	960	6	5

3.2.5 Conclusies

De voetbalvereniging Nieuwerkerk heeft op dit moment onvoldoende accommodatie om aan de vraag naar voetbal (wedstrijden en trainingen) te voldoen. De vereniging heeft al maatregelen genomen, zoals een ledenstop en meer spelers per team, om de vraag op te vangen.

Op de korte en middenlange termijn wordt een verdere groei van het aantal leden verwacht, op de lange termijn zal dit ledental weer iets dalen.

Voor het spelen van wedstrijden met het huidige aantal teams heeft de voetbalvereniging volgens de norm momenteel 6 wedstrijdvelen en de komende jaren 7 velden nodig. Voor de trainingen, geschat op 1780 uur, zijn 3 verlichte velden nodig, waarvan twee (met) kunstgras (versterkte) velden intensief bespeelbaar moeten zijn (800 trainingsuur per veld).

Benodigde veldcapaciteit: nu 6 velden korte en middenlange termijn 7 velden waarvan 2 kunstgrasvelden of met kunstgras versterkte grasvelden met licht, en één grasveld dat voor training en wedstrijden geschikt is met licht.

De verenigingen beschikt momenteel over 14 kleedkamers. Volgens de VNG-norm van 2 kleedkamers per wedstrijdveld is dit voldoende. De KNVB wil deze norm graag optrekken naar 3 kleedkamers per veld. Een van de redenen hiervoor is dat er ook door meisjes en vrouwen wordt gevoetbald en dat zij de kleedkamer niet kunnen delen met de jongens/mannen.

3.3 Hockey

De IJssel is de enige hockeyclub van Nieuwerkerk aan den IJssel en de een van de grootste qua ledenaantal in de regio Rotterdam. De club speelt op sportpark Dorrestein en heeft daar een eigen clubhuis.

3.3.1 Leden

Het aantal actief hockeyende leden van de vereniging is ten opzichte van 1999 met 111 leden gestegen naar 562. Dit blijkt uit de vergelijking van ledentallen van de hockeyvereniging van 1999 en 2004 in onderstaande tabel.

Ledental hockeyvereniging

leeftijdscat.	leden 2004	teams 2004	leden 1999	Teams 1999	Wachtljst 2004	leden uit Nwk	%	Overig	%
D&H vet.	36	3		3	0	23	64%	13	36%
D&H sr.	125	8		6	0	77	62%	48	38%
tot senior	161		176¹⁰						
M&J A	42	3		3	0	39	93%	3	7%
M&J B	54	4		3	0	50	93%	4	7%
M&J C	66	5		3	0	56	85%	10	15%
tot junior	162		109						
M&J D	82	6		4	0	71	87%	11	13%
M&J E	89	10		9	0	70	79%	19	21%
M&J F	24	3		4	15	23	96%	1	4%
Puppies	34	nvt		2	15	32	94%	2	6%
tot pupil	229		161						
Trimmers	10	nvt		nvt	0	10	100%	0	-
Totaal	562	42	446	37	30	451	80%	111	20%

In totaal heeft de vereniging ruim 600 leden, waarvan 562 actieve leden. Het aantal senioren is nagenoeg gelijk gebleven, het aantal juniorleden is sinds 1999 gestegen met ruim 50 leden. Dit leidt bij de junioren tot een gemiddelde van 13,5 spelers per team in 2004. In 1999 was dit nog 12,1 spelers per team. Bij de pupillen is er een toename van het aantal leden van 68. Gemiddeld spelen er 10,3 pupillen in een team. In 1999 speelde er 8,5 pupillen per team (puppie teams zijn hier toen ook in meegenomen).

Noot 10 Het is onbekend of dit inclusief trimleden is.

WachtlIJst

De vereniging kent een wachtlIJst van 30 vijf- tot zesjarigen uit Nieuwerkerk aan den IJssel. Iedereen op de wachtlIJst komt uit Nieuwerkerk aan den IJssel. De verwachting van de vereniging (op basis van ervaring) is dat komend half jaar 25 kinderen zich aanmelden. De wachtlIJst groeit dan aan tot circa 55 kinderen.

Niet-Nieuwerkerkers

Het is niet bekend hoeveel niet-Nieuwerkerkers lid waren van de vereniging in 1999. In 2004 is 20% van de verenigingsleden van buiten Nieuwerkerk aan den IJssel. Ongeveer de helft van het aantal leden van buiten de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel betreffen senioren; het gaat volgens de club vooral om leden die vanwege studie uit Nieuwerkerk aan den IJssel verhuisd zijn. Uit de ledenadministratie blijkt dat 41 leden uit Capelle aan den IJssel (7%), 35 uit Rotterdam (6%) en 35 uit overige plaatsen (6%) komen.

Aanmeldingen van niet-Nieuwerkerkers worden over het algemeen geweigerd omdat het niet-ingezetenen zijn van de gemeente. Als de club deze eis niet zou hanteren dan zouden er tientallen leden meer zijn

3.3.2 Accommodatie

Huidige situatie

Accommodatie 1999-2004

	1999	2004
soort veld	Aantal	Aantal
• Gras	1	0
• Kunstgras	1	2
korfbal (alleen winter)		-
Totaal	2	2
kleedkamers	4	4

Beide hockeykunstgrasvelden kunnen worden verlicht, echter niet tegelIjker-tijd

De afgelopen jaren heeft de gemeente geïnvesteed in de aanleg van een kunstgrasveld, deze is in plaats gekomen van het bestaande hockeygrasveld.

De kleedkamers worden niet door alle hockeyers gebruikt. Veel hockeyers gaan in hun sportkleding naar de club en douchen thuis. Dit is een landelijk beeld. De behoefte aan kleedkamers zou afzonderlijk binnen de hockeyvereniging onderzocht moeten worden en bij voldoende behoefte getoetst moeten worden aan de landelijke norm.

*Bespelingsnorm KNHB/NOC*NSF 2004*

KNHB hanteert de norm van 15 teams per kunstgrasveld (zaterdag en zondag samen). De beperking van de belastbaarheid van het kunstgras speelt hierbij geen rol, vooral de organisatorische beperking zoals tijdstip eerste wedstrijd, competitie-indeling, warming up, (dag)licht, vormen hier de beperking.

Het aantal trainingsuren per jaar van de vereniging is niet exact bekend. Op een kunstgrasveld kan circa 800 uur getraind worden (40 weken x 20 uur in de week). De gebruikstijd en de belasting per team verschilt sterk.

Een E-7tal speelt veel kortere wedstrijden, op slechts een deel van het veld. Daarom wordt door de sportbonden en NOC*NSF een omrekening voor de belasting gemaakt met equivalenten per soort team en het aantal velden dat een vereniging nodig heeft.

Teamequivalent (TE) per veld

hockey	teams	equivalent	TE	Norm	Velden
senioren zon.	11	1	11		
a-junioren	3	1	3		
b-junioren	4	1	4		
c-junioren	5	1	5		
d-pupillen	6	0,75	4,5		
e-pupillen	10	0,5	5		
f-pupillen	3	0,25	0,75		
norm totaal			33,25	15	2,22

Volgens de norm van 15 teams voor een heel weekend zouden 2 kunstgrasvelden voldoende moeten zijn. Omdat de vereniging een groot aantal jeugdteam heeft, die allemaal op zaterdag spelen, blijkt dit onvoldoende. Uitgaande van maximaal 8 Team Equivalent per kunstgrasveld, heeft de vereniging 3 kunstgrasvelden nodig.

De hockeyvereniging heeft aangegeven dat zij door de KNHB een simulatieberekening (PROOST) hebben laten maken van het aantal benodigde velden. Deze berekening wordt gemaakt op basis van o.a. het aantal zaterdag- en zondagteams en de mogelijkheid voor een warming up en cooling down. Het aantal benodigde velden volgens deze berekening bedraagt 3,5.

Kwaliteit

Over de kwaliteit van de velden zijn geen bijzonderheden te melden.

Knelpunten

De hockeyvereniging meldt de volgende knelpunten:

- Clubgebouw is uit 1986 en is geschikt voor een club met 275 leden. Het clubhuis is verouderd en te klein voor het huidige en verwachte ledental. Een verbouwing is noodzakelijk. De vereniging staat voor het dilemma dat ze niet weet waar en wanneer de uitbreidingswens van de veldaccommodatie gerealiseerd kan worden en daaraan gekoppeld is de verbouwing c.q. nieuwbouw van het clubhuis.
- Er kan maar één veld tegelijk verlicht worden.
- Geen goede warming-up mogelijk (15 minuten i.p.v. 30 minuten)
- Vanwege schoolverplichtingen van de jeugdleden kan de training niet eerder starten dan om 18 uur
- Veldbezetting:
 - Zaterdag: overvol. Start is om 8.30 a 9.00 en geregeld is de laatste wedstrijd pas om 17.30. Van bondswege is vastgesteld dat de eerste wedstrijd pas om 9.30 mag beginnen. Voorbereiding (warming-up) is vaak zeer beperkt mogelijk door overbezetting; soms is een veld maar 5 minuten tussen de wedstrijden door vrij ten behoeve van een warming-up.
 - Zondag: minder problemen, maar door toename senioren worden ook op zondag steeds vaker wedstrijden op ongelukkige tijden gespeeld.
 - Doordeweeks: zeer hoge veldbezetting. Iedere dag zijn de velden van 17.30 tot 23.00 in gebruik voor training. Op vrijdagmiddag wordt vanaf 16 uur getraind en het plan is om dit ook op woensdag te doen.

- Tijdstip 17.30 is probleem om goede trainers te krijgen. Voorkeur gaat er naar uit om trainingen om 19.00 te laten beginnen.
- Wens is om ieder team twee keer per week te laten trainen. Dat kan nu niet. Het gewenste aantal trainingsuren per team is zeker niet mogelijk.

De hockeyvereniging speelt in de winter in de zaal en kent ook daar knelpunten qua capaciteit. Dit komt aan de orde bij het deelonderzoek naar binnensportaccommodaties.

(Tijdelijke) oplossingen die de vereniging heeft doorgevoerd:

- Ledenstop voor niet-Nieuwerkerkers (uitgezonderd topspelers).
- Grotere teams samengesteld om groei ledenaantal op te vangen
- Tijdelijk is met korfbal afgesproken dat gedurende het zaalseizoen voor korfbal, dat loopt tot de voorjaarsvakantie, hun veld op zaterdag gebruikt mag worden.

3.3.4 Toekomst

Hockeyvereniging De IJssel heeft de ambitie om met het eerste heren- en het eerste damesteam te promoveren. Dit kan een 'aanzuigende werking' hebben op kwalitatief goede spelers. Het resultaat hiervan is meer druk op aanmeldingen van senioren en het kan hogere eisen stellen aan de kwaliteit van de accommodatie .

De hockeyvereniging wil groeien naar circa 1000 leden. De vereniging heeft zelf een pakket van eisen samengesteld, waarin staat wat zij denken dat nodig is om hieraan te voldoen (zie bijlage 7).

Op basis van de huidige wachtlijst en ledenstop van de vereniging en de landelijke en lokale ontwikkelingen (demografie, woningbouw, groei hockeysport, exclusief Zuidplaspolder) is een schatting gemaakt van de ledenontwikkeling.

Geschatte ledenontwikkeling en benodigde wedstrijdvelden hockey

periode:	senioren	jeugd	totaal leden	bij norm 15 teams per veld
2004	161	391	552	2
korte termijn (2005-2010)	185	500	685	3
middellange termijn (2010-2015)	215	550	765	3
lange termijn (2015-2025)	240	520	760	3

Hoewel 3 velden binnen de huidige norm van 15 teams per veld valt, is dit de komende jaren niet voldoende voor het grote aantal jeugdteams. De jeugdteam spelen immers allemaal op zaterdag. Door de verwachte 500-550 jeugdleden zijn op korte termijn 3 en iets langere termijn 4 kunstgrasvelden nodig.

3.3.5 Conclusie

Hockeyvereniging De IJssel heeft op dit moment onvoldoende accommodatie om aan de vraag naar hockey (wedstrijden en trainingen) te voldoen. De vereniging heeft al maatregelen genomen, zoals een ledenstop en meer spelers per team, om de vraag op te vangen. Op de korte en middenlange termijn wordt een sterke groei van het aantal jeugdleden verwacht, op de lange termijn zal dit ledental weer iets dalen.

Voor het spelen van wedstrijden met het huidige aantal teams heeft de hockeyvereniging volgens de norm 2 wedstrijdvelen nodig. Deze norm voldoet niet voor het grote aantal jeugdteams die allemaal hun wedstrijden op zaterdag spelen. De vereniging heeft op korte termijn behoefte aan één extra wedstrijd kunstgrasveld. Voor de trainingen zijn 2 verlichte velden nodig. Nu kan maar één veld verlicht worden. Op langere termijn is er waarschijnlijk nog een vierde kunstgrasveld nodig.

3.4 Korfbal

Ook de CKV Nieuwerkerk is de grootste in de regio. De club heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke sportieve progressie doorgemaakt (promotie van 3e naar 1e klasse). CKV speelt vanuit geloofsovertuiging alleen op zaterdag. De club speelt op sportpark Dorrestein en heeft daar een eigen kantine.

3.4.1 Leden

Het aantal actief korfballende leden van de vereniging is ten opzichte van 1999 met ruim 50 leden gestegen naar 441. Dit blijkt uit de vergelijking van ledentallen van de voetbalvereniging van 1999 en 2004 in onderstaande tabel.

leeftijdscat.	Ledental korfbalvereniging								
	leden 2004	teams 2004	leden 1999	Teams 1999	Wachtlijst 2004	Uit Nwk	%	Overig.	%
50+	32	-		-	-	24	75%	8	25%
sr. (18-50)	180	10		7	-	149	83%	31	17%
juniores A(15-18)	42	5		5	-	39	93%	3	7%
aspiranten (11-14)	104	12		10	-	98	94%	6	6%
pupillen en welpen	115	11 ¹¹		16	-	103	90%	12	10%
totaal:	473	38	425	38	-	413	87%	60	13%

In totaal heeft de vereniging 473 leden, waarvan 441 actieve leden. In 1999 had de vereniging 425 leden. Het aantal senioren is gegroeid, hoeveel precies is niet duidelijk omdat aantal senioren uit 1999 niet bekend is. Het aantal juniorteams is gelijk gebleven, de aspiranten zijn gegroeid en de pupillen en welpen gedaald.

Noot 11 Inclusief 5 welpenteams, deze spelen geen competitie.

Dit leidt tot een gemiddelde van 11,9 spelers per team (inclusief welpen 4-tallen) in 2004. In 1999 was dit nog 10,2 spelers per team.

WachtlIJst

De vereniging kent geen wachtlIJst. De vereniging geeft aan dat zij een paar mensen op de wachtlIJst hebben gehad. Dit is opgelost door de teams groter te maken, waardoor er meer mensen op de bank zitten tijdens wedstrijden.

Niet-Nieuwerkerkers

Het percentage leden dat buiten Nieuwerkerk aan den IJssel woonachtig is bedraagt 13% (60 leden). Dit betreft met name seniorleden. Hiervan komen 25 leden uit Rotterdam, 14 uit Capelle aan den IJssel en 21 leden uit overige gemeenten.

3.4.2 Accommodatie

Huidige situatie

Accommodatie 1999-2004

	1999	2004
soort veld	Aantal	Aantal
• gras	2	1
• kunstgras	0	2
• kunstgras voetbal	(1)	-
• trainingsstrook	0	½
Totaal	2	3 ½
kleedkamers	6	6

Beide kunstgrasvelden zijn voorzien van lichtinstallaties.

De afgelopen jaren heeft de gemeente geïnvesteerd in de aanleg van twee korfbalkunstgrasvelden, deze zijn in plaats gekomen van de bestaande korfbalgrasvelden. Daarnaast is er een grasveld aangelegd en is er een trainingsstrook aangelegd.

*Bespelingsnorm KNKV/NOC*NSF 2004*

KNKV hanteert de norm van 10 teams per kunstgrasveld voor verenigingen die uitsluitend op zaterdag spelen. Voor het grasveld geldt een norm van 6 teams. Het aantal trainingsuren per jaar van de vereniging is niet exact bekend.

De gebruikstijd en de belasting per team verschilt sterk. Daarom wordt door de sportbonden en NOC*NSF een omrekening voor de belasting gemaakt met equivalenten per soort team en het aantal velden dat een vereniging nodig heeft.

Teamequivalent TE per veld

korfbal	teams	equivalent	TE	Norm kunstgras	Velden
senioren	10	1	10		
juniores	11	1	11		
aspiranten	9	0,625	5,6		
pupillen	6	0,4	2,4		
norm totaal			29,0	10	2,9

Kwaliteit

Over de kwaliteit van de velden zijn geen bijzonderheden te melden.

Knelpunten

De korfbalvereniging meldt de volgende knelpunten:

- Overvol speelschema op de wedstrijddag (zaterdag); wedstrijden starten om 8.30 en de laatste om 17:00.
- 1 kunstgrasveld te weinig.
- De combinatie van trainingen op gras en wedstrijden op kunstgras is een probleem.
- Extra druk op capaciteit doordat van bondswege de jeugdwedstrijden langer moeten duren (+ 10 minuten).
- Training: er is te weinig veldcapaciteit om ieder team twee keer per week te kunnen laten trainen.
- Geen inspeelveld; goede warming-up moeilijk.
- Trainingsruimten te kort in de gemeente: de vereniging moet in omliggende gemeentes zalen huren om trainingen te kunnen laten doorgaan.

De korfbalvereniging speelt in de winter in de zaal en kent daar de grootste knelpunten qua capaciteit. Dit komt aan de orde bij het deelonderzoek naar binnensportaccommodaties.

(Tijdelijke) oplossingen die de vereniging heeft doorgevoerd:

- Grotere teams samengesteld om groei ledenaantal op te vangen.

3.4.3 Toekomst

Korfbalvereniging Nieuwerkerk heeft de ambitie om met het eerste team nog een maal te promoveren. Dit kan een 'aanzuigende werking' hebben op kwalitatief goede spelers. Het resultaat hiervan is meer druk op aanmeldingen van senioren en het kan hogere eisen stellen aan de kwaliteit van de accommodatie. De korfbalvereniging verwacht geen grote groei in ledenaantal. De vereniging heeft zelf een pakket van eisen samengesteld, waarin staat wat zij denken dat nodig is om hieraan te voldoen (zie bijlage 7).

Op basis van de ledenontwikkeling van de vereniging van de afgelopen jaren en de landelijke en lokale ontwikkelingen (demografie, woningbouw, stabiel aantal korfballeden, exclusief Zuidplaspolder) is een schatting gemaakt van de ledenontwikkeling.

Geschatte ledenontwikkeling en benodigde wedstrijdelden korfbal

periode:	senioren	jeugd	totaal leden	bij norm 10 teams per veld
2004	180	261	441	3
korte termijn (2005-2010)	200	280	480	3
middellange termijn (2010-2015)	210	260	470	3
lange termijn (2015-2025)	210	250	460	3

De korfbalvereniging ziet de buitensporttak niet los van haar binnensportactiviteiten. De vereniging ervaart een accommodatieprobleem voor de binnensport; zij hebben meer zaalcapaciteit nodig en zien het liefst een sporthal verschijnen op of grenzend aan Dorrestein.

3.4.4 Conclusie

Korfbalvereniging Nieuwerkerk heeft op dit moment onvoldoende accommodatie om aan de vraag naar korfbal (wedstrijden) te voldoen. Omdat het natuurgrasveld niet optimaal gebruikt kan worden, is de capaciteit net onder de maat. De vereniging heeft al meer spelers per team opgenomen, om de vraag op te vangen. Op de korte en middenlange termijn wordt een lichte groei van het aantal leden verwacht, op de lange termijn zal dit ledental weer iets dalen.

Voor het spelen van wedstrijden met het huidige aantal teams heeft de korfbalvereniging volgens de norm drie kunstgrasvelden nodig. De vereniging heeft nu 2 kunstgrasvelden en één natuurgrasveld. Voor de trainingen zijn 2 verlichte kunstgrasvelden nodig, deze zijn ook aanwezig.

3.5 Jeu de Boules

De Jeu de Boules Vereniging Nieuwerkerk is gevestigd op het sportpark Dorrestein.

Leden

De vereniging heeft 114 leden, in 1999 had de vereniging 100 leden. Tweederde van de leden woont in Nieuwerkerk aan den IJssel, eenderde woont daarbuiten, met name in Capelle aan den IJssel en Rotterdam. De vereniging kent geen wachtlijst.

Accommodatie

De banen en de verlichting zijn door vereniging zelf aangelegd.

Knelpunten

De vereniging geeft twee knelpunten aan:

- Clubhuis wordt gedeeld met korfbal en dat leidt in het buitenseizoen van de korfbal tot forse "overbevolking".
- De banen zijn niet overdekt en dat is voor de oudere bouler in de winter minder aangenaam.

Toekomst

De Jeu de Boules vereniging verwacht de komende jaren en geleidelijke groei van 50-plussers. De vereniging heeft capaciteit voor 150 leden. Voor de verdere groei wil de vereniging graag een eigen clubgebouw en een aantal geheel of half overdekte banen (een 'boulodrome'). (zie bijlage 7)

3.6 Tennis

De tennisvereniging met een eigen clubhuis met kleedkamers ligt centraal in Nieuwerkerk aan den IJssel aan de Britsezoo.

3.6.1 Leden

Het totaal aantal leden van de tennisvereniging is 850, waarvan 600 senior-leden en 250 juniorleden. Het exacte aantal leden in 1999 is onbekend, het ledental is geschat op 800.

Ledenaantal

leeftijdscategorie:	aantal leden in 1999:	aantal leden nu:
Senioren		624
jeugd 15 t/m 18 jaar		85
jeugd 11 t/m 14 jaar		115
jeugd tot 10 jaar		66
Totaal	circa 800	890

WachtlIJst

De vereniging kent een zeer lange wachtlIJst van 100 senioren en 180 jongeren.

Niet-Nieuwerkerkers

Het is niet bekend hoeveel niet-Nieuwerkerkers lid waren van de vereniging in 1999. In 2004 is 17% van de verenigingsleden van buiten Nieuwerkerk aan den IJssel. Uit de ledenadministratie blijkt dat 63 leden uit Capelle aan den IJssel (7%), 67 uit Rotterdam (6%) en 29 uit overige plaatsen (3%) komen.

3.6.2 Accommodatie

Huidige situatie

De tennisclub Nieuwerkerk ligt centraal in Nieuwerkerk aan den IJssel aan de Britsezoo. De vereniging beschikt over 9 gravelbanen (allen verlicht) en 3 minibanen voor jeugdleden. TCN heeft de grond in erfpacht van de gemeente, het tennispark wordt dagelijks onderhouden door de eigen groundsman van de vereniging. In de winter worden 3 van de 9 banen overdekt, zodat daar de hele winter kan worden gespeeld.

Lang niet alle leden van een tennisvereniging spelen competitie. Veel vaker dan bij eerder genoemde sporten is er sprake van recreatief lidmaatschap. Hierbij kan een lid gebruik maken van de baan, zonder dat hij of zij traint of competitie speelt. De 'norm' die binnen de tennisbond wordt gehanteerd bedraagt 100 leden per baan. De vereniging heeft 2 tot 3 extra banen nodig om aan de huidige (wachtlIJst)vraag te voldoen.

Het tennispark aan de 's-Gravenweg staat momenteel leeg; het complex heeft 8 buiten- en 5 binnenbanen. Banenhuren is er nog wel mogelijk. Het park zou te koop staan.

Kwaliteit

Over de kwaliteit van de banen zijn geen bijzonderheden te melden.

Knelpunten

- De bezetting van de banen is hoog.
- De wachtlijst is lang.
- De vereniging geeft aan dat uitbreiding met één baan op korte termijn noodzakelijk is. Dat zou kunnen op een aan het tennispark grenzende groenstrook. De gemeente is eigenaar van die groenstrook. Als deze extra baan gerealiseerd kan worden dan is dat eerst voldoende; verdere groei is niet de ambitie.

(Tijdelijke) oplossingen die de vereniging heeft doorgevoerd: De vereniging heeft een wachtlijst en een ledenstop.

3.6.3 Toekomst

De tennisvereniging wil niet meer sterk groeien, de verwachting is dat het aantal jeugdleden stabiel blijft. Door de nieuwbouw in Nesselande wordt een extra vraag verwacht. Op basis van de huidige wachtlijst van de vereniging (stel dat 1/3 lid wordt) en de landelijke en lokale ontwikkelingen (demografie, woningbouw, stabiele aantal leden tennisbond, groei senioren tennis, exclusief Zuidplaspolder) is een schatting gemaakt van de ledenontwikkeling.

Geschatte ledenontwikkeling en benodigde banen tennis

periode:	senioren	jeugd	totaal leden	bij norm 100 leden per baan
2004	624	266	912	9
korte termijn (2005-2010)	750	270	1020	10
middellange termijn (2010-2015)	790	240	1030	10
lange termijn (2015-2025)	820	240	1060	11

De vereniging heeft uitgesproken geen groeiambitie te hebben. Gezien de andere grote tennisvoorziening in de gemeente is de vraag naar tennis wel groter. Tot op heden is dit aanbod door de commerciële markt gedaan.

3.6.4 Conclusie

Tennis Club Nieuwerkerk heeft op dit moment onvoldoende accommodatie om aan de vraag naar tennis te voldoen. De vereniging heeft al maatregelen genomen, zoals een wachtlijst en een ledenstop.

De huidige negen banen geeft speelruimte aan circa 900 leden. Op korte termijn kan de wachtlijst van 180 personen deels worden weggewerkt met de aanleg van 1 extra baan.

Er vanuit gaande dat de ledenstop en een kleiner wachtlijst blijft bestaan wordt op de korte en middenlange termijn een lichte daling van het aantal jeugdleden en een groei van het aantal senioren (ook 50-plus) verwacht, op de lange termijn zal dit stabiliseren.

Als de vereniging de komende jaren toch verder wil groeien, dan zijn meer velden nodig.

3.7 Sportpark Dorrestein en de Groene Zoom

De sportverenigingen van het sportpark Dorrestein hebben een vergelijkbare problematiek. Zij hebben de handen ineen geslagen en hun voorkeur uitgesproken om gezamenlijk verder te gaan op een aangepast c.q. uitgebreid Dorrestein of in de zogenoemde Groene Zoom¹², waar een geheel nieuw complex ontwikkeld zou moeten worden. Momenteel werken zij samen met het VION en de Hopman Interheem Groep aan een plan voor de invulling van Dorrestein en de Groene Zoom. Daarnaast is door iedere sportvereniging een pakket van eisen opgesteld (zie bijlage 7).

Het bij elkaar blijven van de verenigingen heeft enerzijds het voordeel dat combinatiebezoek mogelijk is voor ouders van wie de kinderen verschillende sporten beoefenen. Anderzijds kunnen delen van de accommodatie (velden, kleedruimten e.d.) gedeeld worden. Daarnaast hebben de verenigingen hun verzorgingsgebied rondom de bestaande locatie. Zij zien een kwartier fietsen als maximale reisduur voor hun (jeugd)leden, oftewel hun verzorgingsgebied bevindt zich binnen een straal van 3 a 4 kilometer van Dorrestein. De afstand van en de route naar de woonwijken is voor de verenigingen erg belangrijk (bereikbaarheid voor jeugdleden). Gemeentegrenzen spelen voor de verenigingen in principe geen rol omdat ook de gebruikers niet kijken waar de diverse gemeentegrenzen precies lopen. De verenigingen geven verder aan aanvullende sporten mogelijk te willen maken (verbreding van het aanbod); dat zou mogelijkerwijs op de nieuwe locatie in de Groene Zoom kunnen.

De voorkeur van de verenigingen heeft het op termijn "omklappen" van het hele sportpark naar de Groene Zoom. Daarbij zou de grootte van het sportpark moeten verdubbelen. Dorrestein kan dan ontwikkeld worden als woonlocatie; de opbrengsten van de grondverkoop van Dorrestein kan benut worden voor de realisatie van het nieuwe sportcomplex in de Groene Zoom. Het complex zou gecombineerd kunnen worden met een landschappelijke (water en groen) en recreatieve invulling van de Groene Zoom. Daarmee kan het een aantrekkelijk gebied worden temidden van de woongebieden in Nieuwerkerk aan den IJssel, Capelle aan den IJssel en Rotterdam (Nesseland/Zevenkamp) en goede verbinding vormen tussen bijvoorbeeld de Hollandse IJssel en (recreatieve) natuurgebied Hitland enerzijds en de

Noot 12 De Groene Zoom grenst aan sportpark Dorrestein en is daardoor voor de sportverenigingen een voor de hand liggende uitbreidingslocatie voor de sportvoorzieningen. In het beleid van de provincie Zuid-Holland vormt deze circa 400 meter brede grasstrook de groene buffer tussen de woongebieden van Nieuwerkerk aan den IJssel en Capelle aan den IJssel. Het terrein is tevens aangewezen als ecologische verbinding. In het bestemmingsplan is deze zone als stedelijk groen opgenomen. Dat betekent dat er geen stedelijke functies zoals voorzieningen, woningen of bedrijven gerealiseerd mogen worden. Het is niet geheel duidelijk of sportvelden onder dergelijke stedelijke functies of onder stedelijk groen vallen. De gemeente is hierover met de provincie in gesprek.

Zevenhuizerplas en de Rottemeren anderzijds. De Groene Zoom kan zodoende wellicht worden omgeturnd van een "weilandbuffer" in een ecologisch verantwoorde, sportieve recreatiebuffer.

Een andere variant die de verenigingen voorstellen is een intensivering en herinrichting van het sportpark Dorrestein. Dit kan bereikt worden door meer kunstgrasvelden aan te leggen en de natuurgrasvelden voor voetbal om te zetten in WeTra-velden of velden met gedeeltelijk kunstgrasvezels. Het complex moet helemaal of deels herverkaveld worden om aan de huidige en toekomstige vraag tegemoet te komen. Doordat ooit een atletiekbaan op Dorrestein was gepland, is de indeling van de velden nu niet optimaal. Met een herinrichting kan waarschijnlijk ruimtewinst worden behaald waardoor er meer velden gerealiseerd kunnen worden op het bestaande terrein. Het gebouw van de muziekvereniging zou dan verplaatst moeten worden. Ook kunnen diverse bossages, bomen, omheiningen en groenstroken worden verwijderd. Voor het parkeren moet een oplossing worden gevonden. Momenteel is er op zaterdag een tekort aan parkeerplaatsen. Er zouden in de intensieve variant parkeergarages gebouwd moeten worden, wellicht is combinatiegebruik met de aangrenzende woonwijken mogelijk.

Overigens staat voor iedere vereniging voorop dat de eigen eisen gerealiseerd kunnen worden. Dat houdt in dat elke vereniging bereid is "alleen" een complex te betrekken als de realisatie van de gewenste accommodatie maar tot stand komt.

4 Zaalcapaciteit binnensportverenigingen

4.1 Inleiding

Het onderzoek geeft een indicatie van de huidige en de toekomstige stand van zaken van de vraag naar en het aanbod van binnensportaccommodaties en het binnenzwembad in de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel. In dit hoofdstuk worden eerst de sportaccommodaties en de bezettingsgraden behandeld en daarna worden de onderzochte sportvereniging kort beschreven en worden de knelpunten vermeld die de verenigingen ervaren.

4.2 Sporthal Parkzoom

Beschrijving

De sporthal ligt aan de oostkant van Nieuwerkerk aan den IJssel, nabij sportpark Dorrestein. De hal maakt samen met het zwembad en een fitnessschool onderdeel uit van één overdekt sportcomplex. De sporthal wordt beheerd en geëxploiteerd door de Stichting Polderbad. De gemeente is eigenaar. De sporthal dateert uit 1995 en wordt gebruikt voor trainingen en wedstrijden van de gangbare zalsporten zoals volleybal, badminton, basketbal, zaalvoetbal en zaalkorfbal. Het vloeroppervlakte van de hal is 48 bij 28 meter en de hal is 7,12 meter hoog. De hal kan door middel van een flexibele wand worden gesplitst. Alleen het onderwijs maakt van deze mogelijkheid gebruik. De sportverenigingen huren altijd de hele hal.

Bezetting sporthal

De sporthal kent een hoge bezettingsgraad. Met name vanaf de laatste week van oktober tot eind maart, op de zondagmiddagen na, is de sporthal zo goed als volledig bezet. Het gebruik start om 8.30 uur en eindigt op 23.00 uur met tussendoor anderhalf uur schoonmaakpauze. Over het hele jaar genomen is de bezettingsgraad 81%, over de maanden november tot en met maart is dit 90 tot 99%. Dat de bezettingsgraad van oktober tot april zoveel hoger ligt, wordt veroorzaakt door het zaalkorfbal. De scholen huren 42% van alle uren en de sportverenigingen 58%.

Bezetting sporthal

	te gebruiken	schoonmaak	maximaal effectief (te gebruiken min schoonmaak)	onderwijs ¹³	sportvereniging	totaal gebruik	% eff gebruik
augustus	116	10,5	105,5	40	26,5	66,5	63%
september	380	33	347	122	121	243	70%
oktober	314	24	290	90	130,5	220,5	76%
november	380	33	347	124	204,5	328,5	95%
december	326	27	299	100	178,5	278,5	93%
januari	335	24	311	90	207,5	297,5	96%
februari	302	22,5	279,5	84	192,5	276,5	99%
maart	348	31,5	316,5	116	169	285	90%
april	352	31,5	320,5	118	119	237	74%
mei	221,5	16,8	204,7	62	84,5	146,5	72%
juni	370	33	337	128	44,5	172,5	51%
juli	7,5	1,5	6	6		6	100%
	3452	288,3	3167,3	1080	1478	2558	81%

Onderwijsgebruik

Basisscholen De Terp, Prins Willem Alexander (De Tweemaster), Wingerd (De hoeksteen) en Thorbecke Voortgezet Onderwijs maken gebruik van de Parkzoomhal. Alle gebruik is overdag tussen 8.30 uur en 15.30 uur. Alle overige (vestigingen van) scholen maken geen gebruik van de sporthal. Van 15.30 tot 17.00 uur wordt de hal schoongemaakt.

Gebruik door sportverenigingen

Van de sportverenigingen is de Badmintonclub Nieuwerkerk de grootste gebruiker met ruim 440 uur per jaar. Zij huren de hal twee avonden in de week. De korfbalvereniging is de tweede grote gebruiker (zie volgende paragraaf). De zaalvoetbalvereniging Margriet is de derde gebruiker met 226 uur per jaar. Zij huren de hal één tot anderhalve avond per week.

Gebruik Parkzoomhal sportverenigingen

naam	sport	uren totaal
BCN	Badminton	443
CKV	(zaal)korfbal	410
Margriet	zaalvoetbal	226
Waterdragers	Basketbal	160
Nivoc	volleybal	138
Pluimpje	(vriendenclub)	52
kegel	(vriendenclub)	25
VV	voetbal	20
overige		17

Knelpunten

De beheerder van de sporthal geeft aan dat zaalhockey gebruik heeft gemaakt van de hal, maar dat de verhuur gestopt is omdat zaalhockeyers de vloer beschadigden.

Noot 13 De onderwijsinstellingen huren soms een halve hal, dit is in de bezettingscijfers van de exploitant niet verwerkt. Bijvoorbeeld in augustus huurt het onderwijs in totaal 68 uren halve en hele hal in september zijn dit 206 uren. Omgerekend naar hele sporthaluren bedraagt dit 40 uur.

De vraag op de zaterdag is groter dan het aanbod. Op zondag sluit de hal vaak om 18.00 uur. Christelijke verenigingen sporten op zaterdag en ook de jeugd.

Het is lastig in te schatten hoeveel uur er tekort is, omdat sportverenigingen dit niet getalsmatig inzichtelijk maken. De sportverenigingen vragen ieder jaar dezelfde uren aan omdat ze weten dat er niet meer uren zijn.

4.3 Gymnastieklokalen

Beschrijving

In de gemeente zijn naast de sporthal nog vier gymzalen en één sportzaal. De gymzalen zijn genoemd naar de school/locatie: Kroonkruid, Goudmos, Verdipad en Rijskade en sportzaal Comenius. De gemeente heeft plannen om de gymzaal aan het Verdipad te vervangen en de gymzaal aan de Rijskade te sluiten. De afgelopen 5 jaar is er één gymzaal gesloten: de Torensstraat en de is sportzaal bij het Comenius gebouwd.

Gymzalen zijn, zoals in hoofdstuk 2 van dit onderzoek aangegeven, qua wedstrijdsport slechts voor enkele sportverenigingen geschikt. Dit betreft met name gymnastiek- en tafeltennisverenigingen.

Bezettingspercentage gymzalen

Gebruik gymzalen per week uitgedrukt in uren in schooljaar 2001/2002¹⁴

	Goudmos	Kroonkruid	Rijskade	Verdipad
Onderwijs	31	36	25	31
Verenigingen	31	32	29	34

¹ De gymzaal is 14 uur per dag beschikbaar voor gebruik.

Gebruik gymzalen per week uitgedrukt in uren in schooljaar 2003/2004

	Goudmos	Kroonkruid	Rijskade	Verdipad
Onderwijs	30	31	21	31
Verenigingen ¹⁵	28	34	25	34
Verenigingen e.a. 2004-2005	32	17	27,5	37

Onderwijsgebruik

Overdag worden de gymzalen hoofdzakelijk gebruikt door het onderwijs. De gymzalen Goudmos en de Kroonkruid zijn voor bijna alle onderwijsuren in gebruik. Het Verdipad en de Rijskade zijn niet volledig bezet.

Gebruik door sportverenigingen

De gymzalen worden voor de overige uren tot 22.00 uur (soms tot 23.00 uur) verhuurd aan verenigingen, particulieren en commerciële organisaties. 's Avonds zijn de gymzalen en de sportzaal voor 73% bezet (als tot 23.00 uur wordt gerekend 66%).

In de avonduren is er per week dus nog een aantal uur ruimte in de gymzalen (tussen haakjes als tot 23.00 uur wordt gerekend): Verdipad 2,5 (of 7.5) Rijskade 9.5 (of 12,5) Goudmos 5 (of 8), Kroonkruid 11,5 (of 14,5) Comenius 5,5 (of 8,5).

Noot 14 De gymzaal is 14 uur per dag beschikbaar voor gebruik.

Noot 15 Een deel van deze uren is ook overdag en ik het weekeinde

Verdipad, Rijskade en Goudmos worden ook in het weekend door verenigingen gebruikt.(4 tot 7 uur per weekend). Dit betreft sporten als gymnastiek, aikido, karate, tafeltennis, ANBO en jeugdbasketbal. Het is mogelijk Comenius en Kroonkruid in het weekeinde te verhuren, momenteel worden deze zalen in het weekeinde niet verhuurd.

Knelpunten

Het belangrijkste knelpunt van de gymzalen is dat deze zalen niet voor alle takken van sport geschikt zijn, omdat ze te klein zijn of niet de juiste voorzieningen hebben. De Sportzaal Comenius is niet geschikt voor zaalhockey en te klein voor zaalvoetbal en voldoet in een aantal gevallen niet voor wedstrijd sport.

4.4 Polderbad

Beschrijving

Het Polderbad bestaat uit een binnen- en een buitenbad. Het bad heeft zowel een recreatieve als een educatieve functie. Het zwembad heeft een regionaal verzorgingsgebied. Alleen het binnenbad is geschikt voor sportbeoefening, zoals training en wedstrijden voor zwemmen en waterpolo. Het binnenbad beschikt over:

- Een binnenbad (25x14 meter) met een beweegbare bodem en een water glijbaan. De waterdiepte is 2 meter
- Een instructiebad van 8 meter bij 12 meter met een waterdiepte van 40 aflopend naar 90 centimeter en bovendien met verscheidene waterspuitende objecten.
- Een peuterbadje van 5 m2 met een waterdiepte van 15 centimeter.
- Een Turks stoombad.

Uren binnenbad per jaar

	Barracuda	school- zwemmen	Potvis	Orka	overig	totaal
augustus	25,5	5			3	33,5
september	84	35	7,5	7,5	6	140
oktober	72,5	24	6	10,5	3,5	116,5
november	84,5	37	6	11	9	147,5
december	59,5	4,5	4	6	14,5	88,5
januari	71,5	29	4,5	10,5	12	127,5
februari	66	24	6	8	10	114
maart	73	44	7,5	7,5	6	138
april	73	32	6	10,5	6	127,5
mei	52,5	16	6		3	77,5
juni	69	35	7,5		7,5	119
	731	285,5	61	71,5	80,5	1229,5

Verreweg de grootste gebruiker is Barracuda, de zwem- en waterpolovereniging. Orka is de waterpolovereniging uit Moordrecht zij spelen competitie in het Polderbad. Potvis is de duikvereniging.

Op donderdag- en vrijdagochtend is de vraag te gering om het zwembad te openen. In de weekenden is er nog ruimte in het bad op zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Vanaf 16.00 uur speelt Barracada competitie en op zondag is er plaats van 15.30 tot 's avonds. Alle andere uren zijn bezet met verenigingsuren, schoolzwemmen, overige gebruikers en vrije zwemuren.

Knelpunten

De beheerder geeft aan dat vooral van 17.00 uur tot 21.00 uur de vraag zo groot is dat het zwembad "twee keer verhuurd zou kunnen worden".

4.5 Sportverenigingen

De volgende sportverenigingen zijn door de gemeente voor dit onderzoek geselecteerd: de Nieuwerkerkse Gymnastiekvereniging (NGV), de Nieuwerkerkse Tafeltennisclub (NTTC), volleybalvereniging Den Ouden/NIVOC '72, zwem- en waterpolovereniging Van Vliet Barracuda, hockeyclub De IJssel en de Christelijke Korfbalvereniging (CKV).

In dit onderzoek zijn, in tegenstelling tot 1999, zaalhockey, zwemmen en waterpolo wel meegenomen. In totaal gaat het om 1293 leden in 2005.

In vergelijking met het vorige onderzoek uit 1999 zijn voor dit indicatieve onderzoek de volgende organisaties niet meegenomen: badminton (BCN), basketbal (Waterdragers) en de particuliere sportschool Stolk (judo, conditie). In 1999 was het aantal leden bij deze organisaties 622.

Ledentallen binnensportverenigingen (2005)

vereniging	-10 jr.	11-14 jr.	15-18 jr.	Δ '99	senior	Δ '99	50+	Δ '99	tot.	Δ '99	wachtlijst	% N.
gymnastiek	100	25	25	-26%	65	59%	10	-64%	225	-17%	5	99%
hockey ¹⁶	32	148	44	onb.	40	onb.	-	onb.	264	onb.	-	80%
korfbal	115	104	42	-5%	180	109%	32	¹⁷	473	31% ¹⁸	-	87%
tafeltennis	4	10	6	-5%	13	-35%	17	240%	50	9%	-	88%
volleybal	18	17	11	-24%	81 ¹⁹	-16%	nvt	nvt	127	-20%	-	84%
zwemmen + waterpolo ²⁰	37	60	40	onb.	85	onb.	3	onb.	225	33%	5	54%
totaal												1293

Omschrijving van verenigingen en de knelpunten per vereniging

Onderstaand zijn de sportvereniging kort beschreven en worden de knelpunten vermeld die de verenigingen ervaren.

Gymnastiekvereniging

De Nieuwerkerkse Gymnastiekvereniging (NGV) sport hoofdzakelijk in de gymzaal aan het Verdipad, 15 uur per week. Deze zaal zal gesloopt worden en (waarschijnlijk) vervangen worden door nieuwbouw. Daarnaast maken zij gebruik van gymzaal Goudmos, 10 uur

Het aantal leden is momenteel 225, waarvan 67% jeugdleden. Vrijwel ieder lid is afkomstig uit Nieuwerkerk aan den IJssel. De sportieve ambitie ligt bij de breedtesport. De beoefening van gymnastiek bestaat hoofdzakelijk uit training en minder uit wedstrijden.

Noot 16 Hockeyclub niet in onderzoek in 1999 opgenomen.

Noot 17 In 1999 waren er geen senioren in de zaal actief.

Noot 18 Zie ook pagina 32 onder korfbal

Noot 19 Volleybal: geen onderscheid tussen seniorleden en veteranen; totaal in 2005 is 81.

Noot 20 Zwem- en waterpolovereniging niet in onderzoek in 1999 opgenomen.

- Dalend ledental: Het ledental daalt al jaren en is in vergelijking met 1999 gedaald met 17%. Volgens de vereniging komt dat door een gebrek aan accommodatiecapaciteit en door het niet kunnen vinden van voldoende trainers. Hierdoor zou de vereniging geen leden kunnen werven.
- Voldoende uren, maar verkeerde tijden: De vereniging geeft aan dat zij te weinig uren op de gewenste tijdstippen tot haar beschikking heeft. Men heeft voor 80% van de tijd behoefte aan de uren van 16:00 tot 19:00 of 20:00 uur in verband met de (jonge) leeftijd van veel leden. De vereniging heeft op zich voldoende uren. Sterker, niet alle uren worden gebruikt. Deze uren wil men overigens niet opgeven, omdat gevreesd wordt dat ze dan in de toekomst uren moeten inleveren.
- Gebreken aan accommodatie(s): De zaalruimte en faciliteiten van locatie Verdipad zijn voor een gymnastiekvereniging onvoldoende. Gymnastiek heeft veel opslagruimte voor toestellen en veel ruimte per sportend lid nodig. De Parkzoomhal en de Comeniushal zijn geen alternatieven door beperkte opslagfaciliteiten en/of een niet (voldoende) aangepaste vloer (t.b.v. de bevestiging van toestellen). Omliggende gemeenten zouden de gymverenigingen veel meer bieden en andere binnensportverenigingen in Nieuwerkerk zoals hockey en korfbal zouden veel meer capaciteit tot hun beschikking hebben.
- Hoge zaalhuur: De zaalhuur is omgerekend per lid erg hoog. De gemeente brengt aan verenigingen één prijs per gehuurde (zaal)uur in rekening. Omdat voor gymnastiek geldt dat er relatief weinig leden per uur van een zaal gebruik kunnen maken vanwege de aard van de sport, is de uurprijs per lid relatief hoog.
- Onvoldoende trainers: Door de problemen met het aantrekken van voldoende trainers is de vereniging steeds meer aangewezen op middelbare scholieren voor het geven van trainingen. Doordat het roosterschema van de accommodaties door de gemeente net voor de zomervakantie wordt vrijgegeven is het bovendien al jaren een stress voor de vereniging omdat men pas in september definitief kan zeggen of de roostertijden van de accommodaties in het schoolrooster passen van de middelbare schooltrainers.

Hockey

De hockeyclub De IJssel speelt in de wintermaanden in de zaal. Trainingen en wedstrijden worden noodgedwongen in andere gemeenten gespeeld. De vereniging telt 264 leden die (ook) in de zaal hockeyen, waarvan er circa 80% uit Nieuwerkerk komt.

- Geen zaalcapaciteit: Er is in Nieuwerkerk geen zaalcapaciteit voor zaalhockey. Voor zaalhockey is een sporthal nodig ter grootte van de Parkzoomhal; In de Parkzoomhal mag niet meer worden gespeeld om dat de vloer niet geschikt is voor zaalhockey. De vereniging heeft afgelopen jaar gebruik gemaakt van de Comeniuszaal. Sinds januari 2005 mag hier niet meer getraind worden omdat de muren in de Comeniuszaal niet geschikt zijn voor zaalhockey.
- Aan trainingscapaciteit heeft men voor elk team (totaal 23) minstens een uur en bij voorkeur twee uur training per week nodig. Met de (gewenste) aantallen teams die zaalhockey (willen) spelen heb je dan de gehele week van 19:00 – 23:00 uur een sporthal nodig. Wedstrijdcapaciteit is er helemaal niet binnen Nieuwerkerk aan den IJssel, waardoor men moet uitwijken naar zalen in bijvoorbeeld Helevoetsluis, Schiedam, Waddinxveen of Rotterdam. De Parkzoomhal is op zondagmiddag vrij, maar de vloer is niet geschikt voor zaalhockey.

- Wens: Door de continue buitenlocaties merk je dat het sociale karakter van de club gedurende deze periode enigszins verloren gaat. De wens is een locatie (voor de buitensport, zie deel buitensport) met een zaal ter grootte van de Parkzoomhal. Gewezen wordt naar de hockeyclub Victoria waar dat gerealiseerd zou zijn.

Korfbal

De korfbalvereniging huurt de Parkzoomhal gedurende hun winterseizoen, in totaal 410 uur. Zij huren de hal op alle door de weekse avonden (er worden een of meer uren per avond getraind) en op zaterdag speelt de vereniging er competitie. Daarnaast huurt de vereniging 's avonds in totaal 24 uur per week x 20 weken = 480 uur in de gymzalen en sportzaal Comenius.

Van de korfbalvereniging is voor de binnensport eenzelfde opgave over het ledenbestand doorgegeven als voor de buitensport; in totaal 473 leden. In 1999 was overigens 85% van het aantal buitensporters (ook) in de zaal actief. Als deze verhouding in 2005 ook nog geldt, dan zou het aantal leden dat aan binnensport doet niet 473 maar 403 zijn, wat een stijging ten opzichte van 1999 van 11% (i.p.v. 31%) zou betekenen. De wedstrijden worden in de Parkzoomhal gespeeld; deze capaciteit lijkt redelijk te voldoen, alhoewel de vereniging aangeeft dat de zaalcapaciteit ver tekort schiet. Voor trainingen geeft men aan dat er een tekort aan zaalcapaciteit is. Er wordt daarvoor uitgeweken naar omliggende gemeenten. Capaciteitsproblemen heeft men deels opgevangen door de teams te vergroten, waardoor er meer mensen op de bank zitten tijdens wedstrijden.

Karateclub

Geen informatie van ontvangen.

Tafeltennisvereniging

De tafeltennisvereniging NTTC speelt wedstrijden en houdt trainingen in de gymzaal aan de Rijskade, in totaal 13 uur per week. Het ledenaantal is sinds 1999 met 9% gestegen naar in totaal 50. Uit Nieuwerkerk komt 88% van de leden.

- Voldoende accommodatie: De accommodatie aan de Rijskade is oud en krap maar voldoet. Er is op de juiste tijdstippen capaciteit beschikbaar. De jeugd speelt op zaterdag competitie en de senioren op een doorde-weekse avond. Daarnaast is er voldoende bergruimte en is er een kantine aanwezig.
- Ledental: De stijging van 46 leden in 1999 naar 50 in 2005 komt doordat het aantal 50-plussers sterker steeg dan de daling van het aantal jeugdleden en senioren. Door veel ander vrije tijdsaanbod voor de jeugd zouden nieuwe aanmeldingen onder druk staan. Ook staat de doorstroom van de jeugd naar de senioren onder druk, doordat voor schoolopleiding veel jeugdleden vertrekken naar elders. De afname van het ledental bij de jeugd en senioren is overeenkomstig het landelijke beeld.
- Kantine: De accommodatie aan de Rijskade zal gesloopt worden. NTTC moet daardoor elders onderdak vinden. Wellicht zal dat in een nieuw te bouwen gymzaal in nieuwbouwwijk Esse Zoom zijn. De vereniging voorziet een groot probleem, omdat daar waarschijnlijk geen mogelijkheid zal zijn voor een kantine. De gemeente heeft het standpunt dat er bij gymlokalen geen horeca mag zijn. Daarnaast verwacht de club dat er problemen met materiaalberging zal zijn. Beide zaken worden als cruciaal voor het voortbestaan van de club ervaren.

Volleybalvereniging

De volleybalvereniging maakt gebruik van de Parkzoomhal (6 uur per week) en de Comeniuszaal (8,5 uur per week). Het ledental is in totaal 127, waarvan 36% jeugdleden. Uit Nieuwerkerk komt 84% van de leden; de leden van buiten de gemeente zijn bijna allen senioren en afkomstig uit vooral Rotterdam en Capelle aan den IJssel.

- Dalend ledenaantal: Het aantal leden is tussen 1999 en 2005 met 20% gedaald (van 158 naar 127). Ook landelijk daalt het aantal volleyballers.
- Goede accommodatiecapaciteit wedstrijden: De bondswedstrijden worden op zaterdag in de Parkzoomhal afgewerkt en op vrijdag worden de andere wedstrijden gespeeld in de Comeniushal. Deze capaciteit voldoet goed.
- Accommodatiecapaciteit trainingen: De trainingen worden gehouden op donderdagavond in de Parkzoomhal voor senioren en op dinsdag, woensdag en vrijdagavond in de Comeniushal voor de jeugd. Alleen vroeg op de vrijdagavond is er een knelpunt door toename van het aantal jonge jeugdleden; de veldbezetting is dan met 22 spelers te hoog.

Zwem- en waterpolovereniging

De vereniging maakt gebruik van het Polderbad, circa 20 uur per week. Het aantal leden is in 2005 225, waarvan 61% jeugdleden. Een groot deel van de leden, maar liefst 46%, komt van buiten de gemeente.

- Groeiend ledental: Sinds 1999 is het aantal leden met 33% gegroeid. De sterke stijging zou veroorzaakt worden door de Olympische Spelen van 2000 en 2004. Daarnaast was er de aanmelding van een compleet waterpoloteam uit een andere gemeente (waar geen of minder plek voor ze was). De vereniging verwacht een verdere groei van de vraag. Deze verwachting is gebaseerd op de populariteit van het zwemmen in het algemeen en op de vraag die de nieuwbouwwijk Nesselande met zich mee zal brengen. Voor de nieuwbouwwijk Nesselande is het Polderbad het dichtstbijzijnde zwembad. Nu al komen veel leden, 46%, uit voornamelijk de buurgemeenten Capelle en Rotterdam. Voor waterpolo is de regio nog groter.
- Wachtlijst: Er is recentelijk een (kleine) wachtlijst ontstaan. In principe zou er al eerder een wachtlijst zijn ontstaan, maar dat heeft men kunnen voorkomen door zoveel mogelijk zwemmers in een baan "te proppen" bij trainingen. Gekeken wordt of er andere baanindeling mogelijk is, waardoor wellicht de capaciteit vergroot kan worden. Deze wachtlijst wordt niet gecommuniceerd, omdat men vreest voor een afschrikkeffect die toekomstige aanmeldingen kan minimaliseren.
- Knelpunten accommodatiecapaciteit: De vereniging geeft aan te weinig capaciteit tot hun beschikking te hebben. Dat geldt voor trainingen en wedstrijden. Er zijn twee factoren die daarbij van belang zijn. Ten eerste zou er te weinig (trainings-)capaciteit zijn, doordat het zwembad ook andere gebruikers heeft, zoals zwemlessen voor jonge kinderen, aquajoggen en vrijzwemmen. In de banen zwemmen nu bij trainingen vaak te veel zwemmers en liggen er te veel waterpoloërs in het bad waardoor bepaalde spelpatronen niet of niet goed geoefend kunnen worden. Ten tweede dient voor wedstrijden de temperatuur van het badwater onder de 30 graden Celsius te liggen (eis zwembond). Doordat ten behoeve van andere gebruikers de temperatuur van het water hoger dan 30 graden wordt gebracht zijn er kosten en tijd gemoeid om de "temperatuurschommelingen" te bewerkstelligen. Dat betekent dat de vereniging voor wedstrijden veelal moet uitwijken naar zwembaden in andere gemeenten. Daarbij speelt de waterpolovereniging uit Moordrecht haar wedstrijd op

vrijdagavond in het Polderbad en moet de jeugd voor de training naar Moordrecht toe. Overigens heeft de waterpolo-afdeling een probleem met de beschikbare (late) tijdstippen voor de training van de jeugd.

4.6 Conclusies

Accommodaties:

- PARKZOOMHAL, in de maanden oktober tot en met half maart zit de hal nokvol, met uitzondering van de schoolvakanties. Alleen op de zondag (middag) is nog ruimte. In september, april, mei, juni is er nog iets ruimte van 17 tot 18.30, deel van de woensdagavond, donderdagavond laat deel zaterdag en zondag.
- COMENIUSZAAL, het aantal bezettingsuren van de school was voor dit onderzoek niet bekend. De sportverenigingen maken 's avonds vanaf 6 uur gebruik van de zaal, waarvan drie avonden tot half 10.. De hockeyvereniging mag vanwege beschadigingen aan de muur, geen gebruik meer maken. Daardoor is de zaal nu op maandagavond en donderdagavond (grotendeels) vrij. In het weekend wordt de zaal helemaal niet verhuurd. Een beter verhuurbeleid kan het rendement van de zaal aanzienlijk verhogen. Door aanpassingen aan de muur te doen kan de hockeyvereniging ook weer gebruik maken van de zaal.
- GYMZALEN, Verdipad en Rijskade bieden overdag nog ruimte voor onderwijs of andere sportgebruikers. Ook 's avonds is er nog enige ruimte in de accommodaties, de bezetting is 66-73%. Met een betere afstemming tussen vraag en aanbod en een goed totaaloverzicht, kan het gebruik van de gymzalen verbeterd worden.
- Er is te weinig geschikte accommodatie: Gezien de bezettingsgraad van de sportaccommodaties Parkzoomhal en Polderbad en de opgave van de verenigingen lijkt het er op dat er een serieus tekort is aan dergelijke accommodaties. Er is voldoende gymzaalruimte, maar een tekort aan zwembad en grotere binnensportruimte. Dat geldt voor zowel wedstrijden als trainingen. Enkele verenigingen (zwemmen, hockey, korfbal) moeten zelfs uitwijken naar andere gemeenten om hun wedstrijden te kunnen spelen. Veel verenigingen geven daarbij aan dat ze te weinig kunnen trainen door het gebrek aan accommodatiecapaciteit. Hoe groot het verschil tussen vraag en aanbod is, kan niet goed cijfermatig onderbouwd worden. Daartoe zou nauwkeurige informatie over alle gebruikers en verenigingen onderzocht dienen te worden.
- Tijdstip: Een aantal verenigingen geeft aan dat ze ontevreden zijn over de tijdstippen waarop ze een accommodatie kunnen huren. Dat geldt in hoofdzaak voor de beschikbaarheid op te late tijdstippen (jonge leden).
- Kantine en bergruimte: Een ander aspect van de accommodaties zijn een kantine en voldoende bergruimte. Een kantine heeft een belangrijke sociale functie. Bij gymzalen is een dergelijke (horeca)voorziening momenteel niet mogelijk, omdat gemeenteregels dat verbieden.

Verenigingen:

- Stijgend ledenaantal: Gemiddeld genomen zal er een lichte tot sterke stijging zijn van het aantal leden bij binnensportverenigingen. Voor een afzonderlijke vereniging kan er overigens een afname van het ledental mogelijk zijn. Veranderingen in het aantal leden is afhankelijk van drie factoren, te weten: demografie, populariteit sport(vereniging) en regionale ontwikkelingen zoals woningbouw.
- Demografie: Als gekeken wordt naar demografische ontwikkelingen dan

valt op te maken dat het aantal jongeren stagneert en op korte termijn zal afnemen. Daardoor zal het ledenaantal stabiliseren en zal een (lichte) daling volgen.

- Populariteit: Een andere trend is een licht stijgende populariteit van sporten in georganiseerd verband. Echter, niet voor iedere sport geldt dat; sommige sporten zijn populairder dan andere en de ene sporttak ziet zodoende een stijging en een andere een daling van het aantal beoefenaars. Bovendien speelt de lokale situatie een rol; een club kan op lokaal niveau afwijken van de landelijke trend door bijvoorbeeld de goede sfeer binnen de vereniging, sportieve successen of nevenactiviteiten.
- Regio: De derde factor die een grote invloed kan hebben zijn regionale ontwikkelingen. Het gaat dan met name om de bouw van veel woningen in de eigen gemeente of net daarbuiten, en om veranderingen in het sportaanbod in de regio. Gezien de woningbouwontwikkelingen in Esse Zoom, Nesselande en mogelijk in de Zuidplaspolder en de centrale, nabije ligging van de sportaccommodaties in Nieuwerkerk valt een grote stijging te voorzien van de vraag naar sportaccommodaties in Nieuwerkerk. Dat hangt samen met een (te) geringe realisatie van binnensportaccommodaties in de nieuwbouwwijken. De binnensportverenigingen hebben reeds leden van buiten de gemeente. Het onderzoek naar de binnensport bevat niet de gegevens van alle binnensportverenigingen, maar uit de cijfers die voorhanden zijn, lijkt het er op dat, evenals bij de buitensport, circa 15% van de leden uit andere gemeenten komt. Het betreft met name senioren. Bij de zwem- en waterpolovereniging is zelfs bijna de helft van de leden afkomstig uit (buur)gemeenten. En bij deze vereniging geldt dat voor zowel senioren als jeugdleden in gelijke mate. Het zwembad en –vereniging hebben een duidelijke regionale functie.

5 Conclusies en aanbevelingen

In de periode van december 2004 tot februari 2005 is aan de hand van enquêtes en interviews met een deel van de verenigingen een degelijk inzicht in sportaccommodatiebehoefte ontstaan. Het algemene beeld is dat de beschikbare buitensportcapaciteit door de sportverenigingen momenteel optimaal wordt benut en dat er een gerechtvaardigde behoefte is aan uitbreiding van de velden/banencapaciteit.

Per onderzoeksvraag worden aan de hand van de resultaten uit de voorgaande hoofdstukken de conclusies beschreven.

5.1 Buitensport

1 Ledenaantallen

Het aantal leden van alle buitensportverenigingen is de afgelopen 5 jaar toegenomen, in totaal met circa 13%.

Deze stijging van ledentallen wordt enerzijds veroorzaakt door de geleidelijke groei van Nieuwerkerk aan den IJssel en anderzijds door de algemene landelijke groei van deze takken van sport. De hockeyvereniging heeft de grootste groei doorgemaakt (26%) en korfbal de kleinste (4%). Zowel binnen voetbal, hockey als korfbal is het aantal junior- en aspirant-leden gegroeid. Alleen bij hockey is nog een duidelijk groeiende aanwas van pupillen. De leeftijdgegevens van de tennisvereniging uit 1999 zijn niet bekend en kunnen daarom niet vergeleken worden.

2 Wachtlijsten, ledenstop en teamvergroting

- De tennisvereniging heeft een lange wachtlijst. De voetbal en hockeyvereniging hebben een beperkte wachtlijst voor jonge kinderen.
- Alle verenigingen werken met een (selectieve) ledenstop voor niet-Nieuwerkerkers.
- De voetbal-, hockey- en korfbalvereniging hebben de afgelopen jaren hun jeugdteams gemiddeld met 1 à 2 spelers vergroot om de toestroom van jeugdleden op te vangen.

De tennisvereniging heeft een zeer lange wachtlijst van circa 100 senioren en 180 jongeren (tot 18 jaar). De voetbal en hockeyvereniging hebben een wachtlijst van 20 tot 50 jonge kinderen (5-6 jarigen) die binnen een jaar lid kunnen worden. De korfbalvereniging en de jeu des boules vereniging hebben geen wachtlijst. De laatste heeft als enige geen ledenstop voor niet-Nieuwerkerkers.

De verenigingen hebben de oplossing voor het tekort aan capaciteit deels gezocht in het vergroten van het aantal spelers per team. Dit wordt geconstateerd op basis van de ledentallen en het aantal teams van 1999 en 2004. Was er capaciteit geweest om de jeugdteams even groot te laten als in 1999 dan waren er in Nieuwerkerk aan den IJssel op dit moment 6 voetbalteams en 5 hockeyteams meer. Voor korfbal en tennis zijn deze cijfers niet bekend.

Huidige veld gebruik

De huidige wedstrijd en trainingsvelden van de buitensport worden maximaal benut: *'de rek is er uit'*.

Er is geen noemenswaardige 'veldcapaciteit' te halen uit een efficiëntere veldenbenutting. De gras- en kunstgrasvelden worden in de weekenden, zeker op de zaterdag, van 's ochtends vroeg - hockeyjeugd begint soms al om half 9 - tot laat – na 17.00 uur benut. De trainingsaccommodaties zijn de hele week van de late namiddag tot de late avond in gebruik, ieder grasstrookje wordt benut. Een andere beperking is het daglicht in de winter: niet op alle velden zijn (voldoende) lichtinstallaties. De wens van verenigingen om teams vaker te laten trainen is niet uitvoerbaar.

3 Knelpunten ervaren door buitensportverenigingen

Tekort aan speel- en trainingsvelden en tennisbanen.

- Te weinig velden zijn voorzien van lichtinstallatie.
- Tekort aan kleedruimten.

Dit heeft de volgende directe consequenties:

- Vroeg beginnen en laat eindigen met wedstrijden (8.30 tot na 18.00 uur).
- Vroege en late trainingen (start eerste training om 17.30 soms zelfs 16.00 uur, de laatste training is tot 23.00 uur).
- Veel teams willen graag 2 keer trainen, kan nu maximaal 1 keer.
- Warming-up voor wedstrijden is maar beperkt mogelijk.

De knelpunten zijn evident en worden door zowel voetbal, als hockey, als korfbal genoemd.

4 Kwaliteit velden

- De kwaliteit van de grasvelden is voldoende. Door intensief gebruik is een goed onderhoudsschema nodig. Afstemming tussen vereniging en beheerder (gemeente) moet verbeterd worden.
- De kwaliteit/buikbaar van de lichtinstallaties verdient nader onderzoek; Lichtinstallaties kunnen soms niet tegelijkertijd worden gebruikt.

Met betrekking tot het onderhoud van de tennisbanen is geen kanttekening gemaakt, dit lijkt na alle tevredenheid in eigen beheer van de vereniging te gebeuren. Ook over de Jeu des Boules baan geen opmerkingen. De kunstgrasvelden zijn betrekkelijk nieuw en vragen met name onderhoud op het gebied van algenbestrijding en zandinstrooing. De beheerder van het sportpark plaatst een kanttekening bij de ondergrond van de paden om de velden. Deze gravel is belastend voor het onderhoud.

5 Huidig en toekomstig veldengebruik

Benodigde velden/banen

	Voetbal		Hockey		Korfbal		Tennis
	wedstrijd	training	wedstrijd	training	wedstrijd	training	
Huidige situatie	5	2,5	2	2	2,5	2	9
tot 2010	7	3	3	3	3	2	10
tot 2015	7	3	4	3	3	2	10
tot 2025	6	3	4	3	3	2	11

Voetbal

Voor het spelen van wedstrijden met het huidige aantal teams heeft de voetbalvereniging volgens de norm 6 wedstrijdvelen nodig. Voor de trainingen zijn 3 verlichte velden nodig, waarvan twee velden intensief bespeelbaar moeten zijn (800 uur per veld). Ook het aantal kleedkamers moet worden uitgebreid.

Op dit moment is een uitbreiding van 4 wedstrijdgrasvelden, één kunstgrasveld en één trainingsveld naar 6 wedstrijdvelen nodig: waarvan twee kunstgrasvelden met licht en één intensief bespeelbaar (we-tra of gras/kunstvezel combiveld) met licht. In verband met de groei van de vereniging is op de korte termijn nog één wedstrijdveld extra nodig.

De verwachting is dat na 2015 zes wedstrijdvelen volstaat.

Hockey

Voor het spelen van wedstrijden met het huidige aantal teams heeft de hockeyvereniging in verband met de vele jeugdteams drie kunstgrasvelden nodig. Voor de trainingen zijn minimaal twee verlichte kunstgrasvelden nodig.

In verband met de groei van de vereniging is op termijn nog één kunstgrasveld met verlichting extra nodig. Met deze 4 kunstgrasvelden zijn ook voor de lange termijn voldoende wedstrijdvelen beschikbaar.

Korfbal

Voor het spelen van wedstrijden met het huidige aantal teams heeft de korfbalvereniging volgens de norm drie kunstgrasvelden nodig. Momenteel heeft de vereniging twee kunstgrasvelden en één natuurgrasveld. Voor de trainingen zijn twee verlichte kunstgrasvelden nodig.

Omdat verwacht wordt dat de vereniging op de korte en lange termijn niet sterk zal groeien, blijft deze capaciteit (een natuurgrasveld omzetten naar kunstgrasveld) voldoende.

Jeu de Boules

De vereniging heeft nog voldoende ruimte om de komende jaren in ledental te groeien. Wel heeft de vereniging behoefte aan de overdekking van de banen.

Tennis

Voor het huidige aantal leden (competitie en recreatie) heeft de tennisvereniging tien banen nodig.

In verband met de beperkte groeiwens van de vereniging is deze uitbreiding voldoende. De verwachting is dat na 2015 behoefte aan een elfde baan ontstaat. Wel moet opgemerkt worden dat er in Nieuwerkerk aan den IJssel behoefte is aan meer (vrije) tennisaccommodatie dan alleen de tien verenigingsbanen.

Algemeen

Als rekening gehouden wordt met de woningbouwontwikkelingen in Nieuwerkerk aan den IJssel dan wordt een redelijke groei van de vraag naar sportvoorzieningen verwacht. Wordt ook het (nog) beperkte sportaanbod in aangrenzende groeilocaties Nesselande meegerekend, dan is een grote stijging van de vraag naar de sportvoorzieningen in Nieuwerkerk aan den IJssel te verwachten. De ontwikkeling van de Zuidplaspolder is momenteel nog een te onzekere factor om in dit onderzoek volledig rekening mee te houden.

5.2 Binnensport

1 Te weinig accommodatiecapaciteit.

Gezien de bezettingsgraad van de sportaccommodaties Parkzoomhal en Polderbad en de opgave van de verenigingen is er een serieus tekort aan dergelijke accommodaties. Dat geldt voor zowel wedstrijden als trainingen. De sporthalcapaciteit en de zwembadcapaciteit moeten vergroot worden.

Enkele verenigingen zoals zwemmen/waterpolo, zaalhockey en zaalkorfbal, moeten uitwijken naar andere gemeenten om hun wedstrijden te kunnen spelen of te trainen (hockey). Veel verenigingen geven daarbij aan dat ze te weinig kunnen trainen door het gebrek aan accommodatiecapaciteit. Hoe groot het verschil tussen vraag en aanbod is, kan niet goed cijfermatig onderbouwd worden. Daartoe zou nauwkeurige informatie over alle gebruikers en verenigingen onderzocht dienen te worden.

Parkzoomhal

In de maanden oktober tot en met half maart zit de hal nokvol, met uitzondering van de schoolvakanties. Alleen op de zondag (middag) is nog ruimte. In september, april, mei, juni is er nog iets ruimte van 17 tot 18.30, deel van de woensdagavond, donderdagavond laat deel zaterdag en zondag.

Gymzalen en sportzaal

De gymzalen en de sporthal hebben nog voldoende capaciteit, zowel overdag als 's avonds (66-73% bezettingsgraad). Met een betere afstemming tussen vraag en aanbod en een goed totaaloverzicht, kan het gebruik van de gymzalen verbeterd worden. De gemeente als verhuurder moet hier het voortouw in nemen.

Zwembad

Er is te weinig (trainings-)capaciteit, doordat het zwembad ook andere gebruikers heeft, zoals zwemlessen voor jonge kinderen, aquajoggen en vrijzwemmen.

Verenigingen

- Gemiddeld genomen zal er een lichte tot sterke stijging zijn van het aantal leden bij binnensportverenigingen.
- Het zaalgebruik van de korfbalvereniging legt een grote claim op de sporthal, sportzaal en gymzalen in de winter. Er is onvoldoende capaciteit en de korfbalvereniging wijkt uit naar sporthallen buiten de gemeente.
- De hockeyvereniging kan voor zaalhockey niet terecht in de sporthal of sportzaal Nieuwerkerk, omdat dit te veel beschadiging aan de accommodatie oplevert. De huidige hal en zaal kunnen worden aangepast. Bij het aanleggen van een nieuwe zaal of hal moet rekening worden gehouden met de eisen voor zaalhockey.
- De gymnastiekvereniging kent een dalend ledental, 17% over de afgelopen 5 jaar. Dit is volgens de vereniging een gebrek aan accommodatiecapaciteit op de juiste tijdstippen en door het niet kunnen vinden van voldoende trainers. De zaalruimte en faciliteiten van locatie Verdipad zijn voor een gymnastiekvereniging onvoldoende. Gymnastiek heeft veel opslagruimte voor toestellen en veel ruimte per sportend lid nodig. De Parkzoomhal en de Comeniushal zijn geen alternatieven door beperkte opslagfaciliteiten en/of een niet (voldoende) aangepaste vloer (t.b.v. de bevestiging van toestellen). Bij de bouw van een nieuwe sporthal of sportzaal moet rekening worden gehouden met de eisen voor gymnastiek.
- De volleybalvereniging kent een dalend ledenaantal: Het aantal leden is tussen 1999 en 2005 met 20% gedaald (van 158 naar 127). Ook landelijk daalt het aantal volleyballers. De capaciteit van de Parkzoomhal en Comenius voor wedstrijden en trainingen voldoet goed. Alleen vroeg op de vrijdagavond is er een knelpunt door toename van het aantal jonge jeugdleden; de veldbezetting is dan met 22 spelers te hoog.
- De tafeltennisvereniging is tevreden over het gebruik van de Rijkskade, maar deze wordt gesloten. Verwacht wordt dat voorzieningen als een kantine en voldoende bergruimte niet (voldoende) beschikbaar zijn in de vervangende accommodatie. De vereniging voorziet hierdoor grote problemen.
- De zwemvereniging wijkt uit naar een zwembad buiten de gemeente omdat het Polderbad onvoldoende capaciteit heeft. Sinds 1999 is het aantal leden met 33% gegroeid. Een groot deel van de leden 46%, komt van buiten de gemeente. De vereniging kent sinds kort een wachtlijst. De vereniging geeft aan te weinig capaciteit tot hun beschikking te hebben. Dat geldt voor trainingen en wedstrijden.

Onderzocht moet worden of de aanleg van bijvoorbeeld een extra doelgroepenbad (met hogere watertemperatuur) het gebruik van het wedstrijd-bad voldoende ontziet zodat er voldoende capaciteit komt voor de zwemvereniging.

In plaats van de geplande vervanging of uitbreiding van gymzalen bij scholen, wordt geadviseerd om een tweede sporthal te ontwikkelen.

5.3 Regionale context

De instroom van buitensporters uit aangrenzende gemeenten is groter dan de uitstroom van Nieuwerkerkers naar buitensportverenigingen in aangrenzende gemeentes.

- De overgrote meerderheid (meer dan 80%) van de leden van sportverenigingen zijn Nieuwerkerkers.
- De Nieuwerkerkers zijn beperkt lid van sportvereniging in aangrenzende gemeentes (tussen de 1 en de 7%).

Verklaringen hiervoor zijn het (wedstrijd)niveau van de Nieuwerkerkse verenigingen en de nabijheid van het sportpark ten opzichte van de woonwijken in Capelle aan den IJssel en Rotterdam. Theoretisch kan de relatief kleine uitstroom betekenen dat Nieuwerkerkers dan maar niet gaan sporten, of dat er toch nog net voldoende plaats is binnen de Nieuwerkerkse verenigingen. Een belangrijke oorzaak kan ook zijn dat de sportlocaties in de buurgemeenten vanuit Nieuwerkerk te ver weg zijn. Andersom geldt dat niet, omdat de sportlocaties in Nieuwerkerk aan de rand van de gemeente liggen, in de nabijheid van de woonwijken van Capelle en Rotterdam.

De verdeling van niet-Nieuwerkerkers per tak van sport is als volgt:

- Hockey: 20%, ruim een derde (38%) van de seniorenleden komt van buiten Nieuwerkerk aan den IJssel. De club geeft aan dat dit vooral leden betreft die vanwege studie uit Nieuwerkerk aan den IJssel verhuisd zijn.
- Tennis 18%, het is onbekend hoe deze verdeling is over jeugd en senioren.
- Voetbal 16%, bijna een derde (31%) van de seniorenleden komt van buiten Nieuwerkerk aan den IJssel. Bij de junioren en pupillen bedraagt dit percentage 11%.
- Korfbal 13%, dit betreft met name senioren.
- Circa 15% van binnensporters komt weinig van buiten de gemeente.
- De waterpolo- en zwemvereniging heeft een grote regionale functie; de helft van de leden komt van buiten Nieuwerkerk.

5.4 Locaties

De locatie van sportvelden ten opzichte van woongebieden is van invloed op het aantal leden en op de herkomst van de leden.

- Sportcomplex Dorrestein heeft als verzorgingsgebied geheel Nieuwerkerk en (een groot deel van) Capelle en Rotterdam (Nesselande en Zevenkamp). Meer woningen en inwoners in deze gebieden (m.n. Nesselande; ca. 15.000 inwoners) betekenen een fors stijgende vraag voor sportverenigingen op Dorrestein.
- Locaties aan de oost- en zuid(oost)kant van Nieuwerkerk zijn veel minder aantrekkelijk voor inwoners van Rotterdam en Capelle, omdat de locaties zich buiten het "traditionele" verzorgingsgebied van 10, 15 minuten fietsen van de woningen bevinden.

Handhaving van buitensportvoorzieningen op sportpark Dorrestein of uitbreiding dan wel verplaatsing naar de Groene Zoom brengt een extra vraag naar sportvoorzieningen vanuit Nesselande. De mate waarin is mede afhankelijk van het aanbod in Nesselande, maar gezien de huidige stand van za-

ken moet worden aangenomen dat de vraag naar de verenigingen in Nieuwerkerk aan den IJssel behoorlijk zal stijgen. Als de buitensportvelden van sportcomplex Dorrestein verplaatst wordt naar bijvoorbeeld Klein Hitland aan de oever van de IJssel, dan wordt de vraag vanuit Nesselande waarschijnlijk beduidend kleiner. Ook zal de vraag vanuit Zevenkamp en Capelle aan den IJssel kleiner worden.

Door de toegenomen afstand valt een deel van de woonwijken van aangrenzende gemeenten die door Dorrestein "bedient" werden buiten het verzorgingsgebied. Aan de ander kant nemen de afstanden voor de Nieuwerkerkers zelf gemiddeld niet noemswaardig toe en blijft de afstand ruim binnen de door de verenigingen gestelde maximale 15 minuten fietsen. Voor andere locaties kunnen vergelijkbare redeneringen gevolgd worden.

5.5 Algemene conclusies

De vraag van sportverenigingen naar buitensportaccommodaties en naar een sporthal in Nieuwerkerk aan den IJssel is beduidend groter dan het accommodatieaanbod. Daarom moeten de buitensportaccommodaties in Nieuwerkerk aan den IJssel op korte termijn worden uitgebreid. En in plaats van de geplande vervanging of uitbreiding van gymzalen bij scholen, wordt geadviseerd om een tweede sporthal te ontwikkelen. Verder moet onderzocht worden of de aanleg van een extra doelgroepenbad bij het huidige zwembad, het capaciteitsprobleem oplost.

Deze conclusie heeft behalve een ruimtelijke en een financiële component, ook een sportinhoudelijke component. Dit laatste vraagt om een gemeentelijke visie op sport die breder is dan sportaccommodatiebeleid. Op dit moment ontbreekt deze visie. Welke richting wil de gemeente uit met sport?

- Wil de gemeente sport stimuleren? Bijvoorbeeld voor ouderen, jongeren, mensen met een bewegingsachterstand, of voor de sociale cohesie in de wijk?
- Moet iedere inwoner van Nieuwerkerk als hij/zij wil sporten, direct kunnen sporten?
- Moeten Nieuwerkerkers voorrang krijgen op sportvoorzieningen die door de gemeente zijn gesubsidieerd?
- Wat is het standpunt over regionale context en eventuele samenwerking op het gebied van sportvoorzieningen met andere gemeenten in verband met uitbreiding woningbouw?
- Waar houdt de eigen (financiële) verantwoordelijkheid van sportaanbieders op en begint de verantwoordelijkheid van de gemeente?
- Waarom is er verschil tussen de eigen verantwoordelijkheid van sportverenigingen?
- Welke afstemming is nodig met onderwijs en ruimte/ontwikkeling binnen de gemeente?
- Wil de gemeente de sport in Nieuwerkerk op één plaats gecentreerd hebben? Of moet de sport in Nieuwerkerk zoveel mogelijk gespreid worden (altijd een voorziening dicht bij huis), verenigingen in de wijk.
- Et cetera, et cetera.

Door een gemeentelijke visie op sport te ontwikkelen kunnen (toekomstige) keuzes over uitbreiding van accommodaties makkelijker in een context worden geplaatst. Ook kan de rol- en taakverdeling tussen gemeente en andere

partijen gedefinieerd worden. Er zou meer gestructureerde afstemming tussen sportverenigingen/gebruikers en accommodatiebeheerders en tussen beheerders onderling plaats moeten vinden. Hierdoor wordt een beter zicht op de vraag in relatie tot het aanbod mogelijk, waardoor de efficiency verhoogd kan worden en er een betere en tijdige inschatting voor eventuele aanpassingen aan het accommodatieaanbod gemaakt kan worden.

Bijlagen

Bijlage 1 Bronnen

- Afttrap voor een sportbeleid; gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel (2000).
- Beleidsnota Sport Nieuwerkerk (1999); Marktplan Adviesgroep.
- Vragenlijsten sportverenigingen (zie bijlage 2).
- Interviews Nieuwerkerk aan den IJssel: Margreet Ramaker (beleidsmedewerker welzijn), Saskia Hoving (beleidsmedewerker RO), //beheer//
- Bijeenkomst buitensportverenigingen d.d. 25-1-2005.
- Telefonische interviews binnensportverenigingen (gymnastiek, tafeltennis, volleybal, zwemmen/waterpolo) en beheerder Sportcentrum Parkzoom.
- Gymzalen: opgave bezettingspercentages Margreet Ramaker, gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel.
- Veldcapaciteit buitensport: opgave afdeling beheer gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel.
- Sportcentrum Parkzoom: opgave bezettingspercentages van de heer Knubben.
- Pakket van eisen sportverenigingen van sportcomplex Dorrestein (april 2004)
- Verslag van vragenhalfuur voorafgaand aan de gemeenteraadsvergadering van 5 oktober 2004.
- Memo van Saskia Hoving betreffende een op 2 november 2004 door gemeenteraad aangenomen motie over de sportvelden.
- Bestemmingsplan Esse Zoom;
- Woonvisie 2004-2010 (concept), gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel (2004).
- Structuurvisie Nieuwerkerk aan den IJssel (2004)
- Interregionale Structuurvisie Zuidplaspolder (2004)
- CBS: demografische gegevens gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel
- Goudsche Courant; diverse artikelen over woningbouwontwikkelingen in de regio.
- Sportverenigingen (aantal: 10) uit Capelle aan den IJssel en Rotterdam (Prins Alexander); zie bijlage 5.
- Gemeente Capelle aan den IJssel;
 - mw. Koornstra, beleidsmedewerker sport.
 - www.capelleaandenijssel.nl
- Gemeente Rotterdam;
 - dhr. Pot, beleidsmedewerker ruimtelijke ordening/wonen;
 - dhr. Tielman, hoofd sportaccommodaties.
 - bestemmingsplan Nesselande.
 - www.nesselande.rotterdam.nl
 - www.rotterdamsportjaar2005.nl
- Sportbonden, accommodatienormen
 - www.knvb.nl
 - dhr. J. de Jong, accommodatiedeskundige KNVB Zeist
 - www.knhb.nl
 - mevr. C. Mies, accommodatiedeskundige KNHB, Utrecht
 - www.knkv.nl
 - dhr. J. Smulders, accommodatiedeskundige KNKV, Utrecht
 - www.ISA-sport.nl

Bijlage 2 Vragenlijsten sportverenigingen²¹

Vragenlijst voetbal: V.V. Nieuwerkerk

1. Ledenaantal op dit moment

<i>leeftijdscategorie:</i>	<i>aantal leden:</i>	<i>aantal teams:</i>
senioren		
A-junioren		
B-junioren		
C-junioren		
meisjes junioren		
D-pupillen		
E-pupillen		
F-pupillen		
meisjes pupillen		

2. Wachtlijst

Is er een wachtlijst? Zo ja, hoe groot is de lijst?

<i>leeftijdscategorie:</i>	<i>aantal op wachtlijst:</i>
senioren	
A-junioren	
B-junioren	
C-junioren	
meisjes junioren	
D-pupillen	
E-pupillen	
F-pupillen	
meisjes pupillen	

3. Woonplaats van de (spelende) leden.

<i>leeftijdscategorie:</i>	<i>aantal uit Nieuwerkerk</i>	<i>aantal uit Capelle</i>	<i>aantal uit Rotterdam</i>	<i>aantal uit andere plaatsen</i>
senioren				
A-junioren				
B-junioren				
C-junioren				
meisjes junioren				
D-pupillen				
E-pupillen				
F-pupillen				
meisjes pupillen				

Overig:

- Kunt u kort aangeven of de beschikbare capaciteit voldoet of niet? Zijn er voldoende velden (en op de juiste tijdstippen) beschikbaar voor training en wedstrijden? Wat zijn de eventuele knelpunten?

Noot 21 Als voorbeeld is de vragenlijst voor de voetbalvereniging opgenomen; voor de andere betrokken verenigingen zijn de vragenlijsten vergelijkbaar.

Bijlage 3 Vragenlijst beheerders sportaccommodaties

Vragenlijst beheerders

Vragenlijst Stichting Polderbad:

- 1 Wie maken er gebruik van de sporthal?
- 2 Hoeveel, en op welke, uren is de sporthal beschikbaar?
- 3 Voor hoeveel en op welke uren is het zwembad beschikbaar voor de sportverenigingen?
- 4 Hoeveel uren wordt de sporthal in totaal gebruikt?
- 5 Wat zijn de tijdstippen van gebruik zowel voor het zwembad als de sporthal?

Vragenlijst afdeling beheer gemeente (sportvelden):

- 1 Wat is het totaal aantal uren dat een accommodatie gebruikt wordt (per sportveld)?
- 2 Op welke tijdstippen worden de velden gebruikt?
- 3 Wat is het aantal gebruikers per accommodatie c.q. sportveld?
- 4 Hoe verhoudt zich het gebruik van het veld tot de capaciteit (kwaliteit) van het veld?

Vragenlijst afdeling welzijn (Margreet Ramaker) (gymzalen):

- 1 Wat is het totaal aantal uren dat een accommodatie beschikbaar is en gebruikt wordt?
- 2 Wie maken er gebruik van de zalen en voor hoeveel uren?
- 3 Op welke tijdstippen worden de zalen gebruikt en door wie?

Bijlage 4 Ledentallen NOC*NSF 2003

Bijlage 5. Leden in volgorde van grootte (inclusief verschil met 2002)

		totaal 2003	totaal 2002	verschil	positie 2002
1	Kon. Ned. Voetbal Bond	1.047.530	1.028.821	18.909	1
2	Kon. Ned. Lawn Tennis Bond	710.497	702.902	7.595	2
3	Kon. Ned. Gymnastiek Unie	294.819	295.355	-536	3
4	Ned. Golf Federatie	208.849	187.653	21.196	4
5	Kon. Ned. Schaatsenrijders Bond	170.701	168.532	2.169	5
6	Kon. Ned. Hockey Bond	161.979	155.719	6.260	6
7	Kon. Ned. Zwem Bond	152.148	151.891	257	7
8	Kon. Ned. Hippische Sportfederatie	142.804	138.874	3.930	9
9	Ned. Ski Vereniging	140.977	143.371	-2.394	8
10	Ned. Volleybal Bond	126.735	127.054	-319	10
11	Ned. Bridge Bond	115.633	116.400	-767	11
12	Kon. Ned. Watersport Verbond	111.053	108.159	2.894	12
13	Kon. Ned. Atletiek Unie	97.925	95.026	2.899	14
14	Kon. Ned. Korfbal Verbond	96.876	96.879	-3	13
15	Ned. Klim- en Bergsport Vereniging	61.950	59.950	2.000	16
16	Ned. Badminton Bond	57.012	73.367	-16.355	15
17	Ned. Handbal Verbond	56.566	56.288	278	17
18	Judo Bond Nederland	55.852	52.927	2.925	18
19	Squash Bond Nederland	46.089	48.603	-2.514	19
20	Ned. Basketball Bond	45.163	45.089	74	20
21	Ned. Darts Federatie	39.480	34.392	5.088	25
22	Ned. Tafeltennis Bond	38.291	37.298	993	22
23	Ned. Toer Fiets Unie	37.972	37.030	942	23
24	Kon. Ned. Bijart Bond	35.202	43.083	-7.881	21
25	Kon. Ned. Schutters Associatie	34.764	35.305	-541	24
26	Kon. Ned. Motorrijders Vereniging	30.178	28.130	2.048	27
27	KNBRD Reddingbrigades Nederland	29.530	29.824	6	26
28	Kon. Ned. Roei Bond	26.538	25.889	649	30
29	Ned. Wandelsport Bond	26.432	27.162	-730	28
30	Kon. Ned. Schaak Bond	24.219	23.695	524	32
31	Kon. Ned. Baseball en Softball Bond	24.032	22.790	1.242	33
32	Kon. Ned. Bond voor Lich. Opvoeding	23.487	26.957	-3.470	29
33	Kon. Ned. Wielren Unie	22.860	22.138	722	34
34	Ned. Bowling Federatie	20.148	20.720	-572	35
35	Ned. Onderwatersport Bond	18.918	19.259	-341	36
36	Ned. Jeu de Boules Bond	17.739	17.421	318	37
37	Ned. Sportorg. Mensen met beperking	16.586	24.067	-8.081	31
38	Kon. Ned. Kaats Bond	15.275	15.340	-65	38
39	Kon. Ned. Ver. voor Luchtvaart	13.462	13.417	45	39

40	Ned. Rolschaats, Bandy-, Skeeler F.	12.132	7.433	4.699	49
41	Ned. Alg. Danssport Bond	9.636	10.070	-434	40
42	Ned. Handboog Bond	8.939	8.772	167	42
43	Karate Do Bond Ned.	8.875	8.941	-66	41
44	Taekwondo Bond Ned.	8.461	8.491	-30	43
45	Fed. Oosterse Gevechtkunsten	8.432	8.191	241	45
46	Ned. Kano Bond	7.972	8.055	-83	46
47	Kon. Ned. Dam Bond	7.748	7.936	-188	47
48	Ned. Boks Bond	7.680	5.251	2.429	55
49	Kon. Ned. Kegel Bond	6.370	6.759	-389	51
50	Kon. Ned. Krachtsport en Fitnessfed.	6.149	8.195	-2.046	44
51	Kon. Ned. Cricket Bond	5.614	5.521	93	53
52	Ned. Rugby Bond	5.351	5.973	-622	52
53	Ned. Triathlon Bond	5.336	7.584	-2.248	48
54	Kon. Ned. Motorboot Club	5.100	5.359	-259	54
55	KNAC Nationale Autosport Federatie	4.724	4.897	-173	56
56	Fed. van Klootschieters & Kogelwerpers	4.297	4.446	-149	57
57	Ned. IJshockey Bond	4.114	6.771	-2.657	50
58	Ned. Waterski Bond	4.062	4.258	-196	58
59	Ned. Kruisboog Bond	2.952	3.441	-489	59
60	Alg. Ned. Spelbond	2.611	2.561	50	60
61	Kon. Ned. Alg. Schermbond	2.297	1.940	357	62
62	Ned. Indoor en Outdoor Bowls Bond	2.088	2.114	-26	61
63	Ned. Beugel Bond	1.404	1.390	14	63
64	American Football Bond Nederland	1.225	673	552	66
65	Federatieve Ned. Midgetgolfbond	855	889	-34	64
66	Ned. Go Bond	852	762	90	65
67	Kon. Ned. Kolf Bond	588	577	11	67
68	Sportbond Moderne Vijfkamp	577	387	190	69
69	Ned. Racquetball Associatie	518	500	18	68
70	Ned. Frisbee Bond	384	0	384	--
71	Ned. Curling Bond	121	96	25	70
72	Bob en Sleebond Nederland	61	61	0	71

Bijlage 5 Sportverenigingen gemeenten Capelle aan den IJssel en Rotterdam

Een rondgang langs tien sportverenigingen in Capelle aan den IJssel en Rotterdam (deelgemeente Prins Alexander, wijken Zevenkamp/Ommoord/Nesselande), laat het volgende beeld zien:

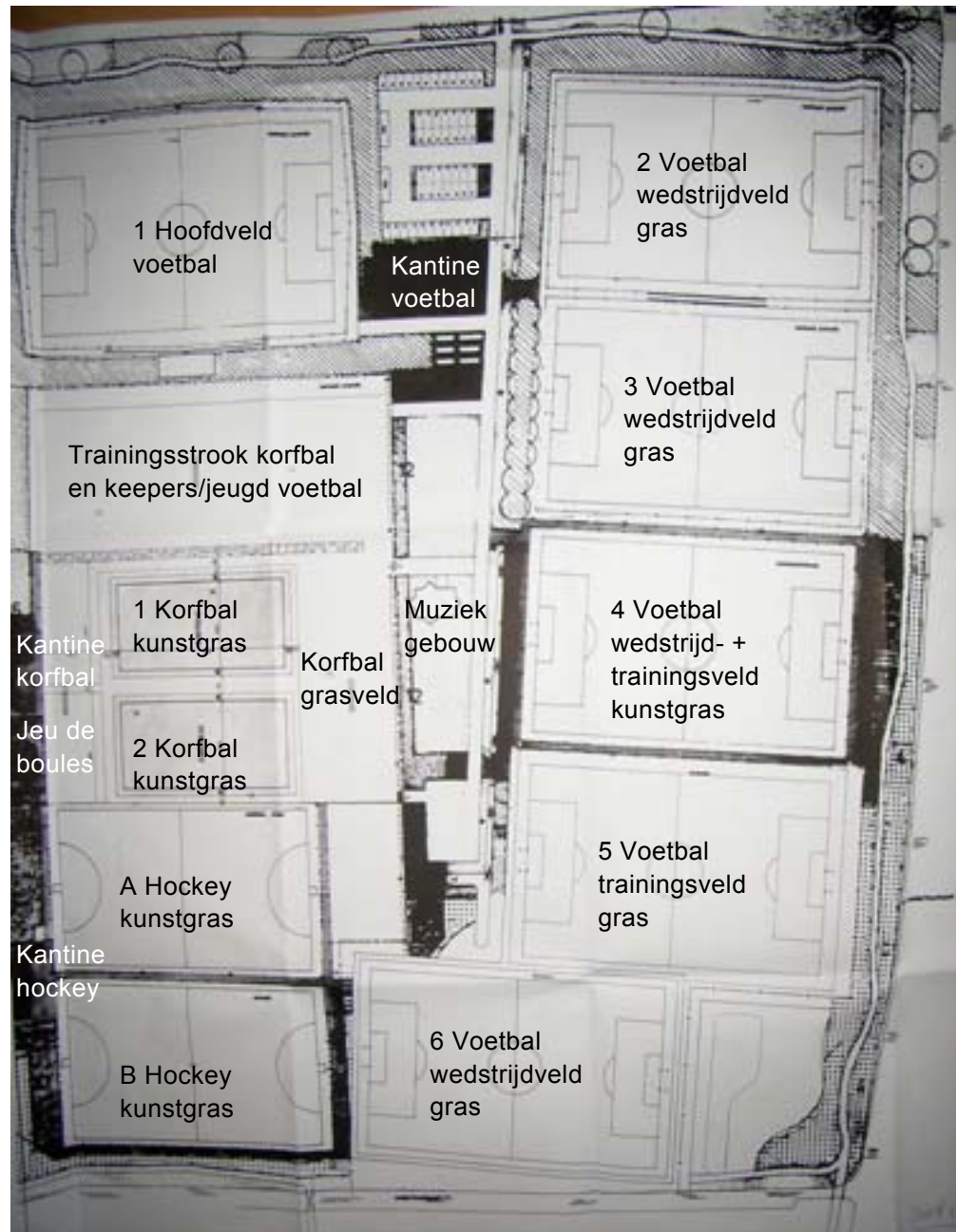
Capelle aan den IJssel:

- Voetbal: SVS (locatie Capelseweg): 3 leden (0,5%) uit Nieuwerkerk aan den IJssel van in totaal 600 leden. Uit Rotterdam komt circa 25% van de leden.
- Voetbal: Capelle aan den IJssel (locatie: Bontensingel): 50 (7%) van de 750 leden komen uit Capelle aan den IJssel. Verhoudingsgewijs betreffen de 50 evenveel senioren als jeugdleden. Deze vereniging heeft relatief (en absoluut) de meeste Nieuwerkerkse leden. De oorzaak is het gegeven dat het een zaterdagvereniging is en in Nieuwerkerk aan den IJssel is er geen zaterdagvereniging; VV Nieuwerkerk is (hoofdzakelijk) een zondagvereniging. Wellicht heeft de aantrekkingskracht van deze vereniging op Nieuwerkerkers ook te maken met het gegeven dat zij in de hoofdklasse speelt; sportief succes trekt leden aan. Deze Capelse voetbalvereniging heeft overigens een ledenstop bij een aantal jeugdcategorieën en groei op de huidige is niet mogelijk doordat de ruimte er niet is.
- Hockey: HCC (locatie Capelseweg): maximaal 5% van de leden komt uit Nieuwerkerk aan den IJssel.
- Korfbal: KCC Van Santen (locatie Capelseweg): 14 (3%) van de 500 leden komt uit Nieuwerkerk aan den IJssel.
- Tennis: Tennisvereniging Oosterpark Capelle aan den IJssel (locatie Groenendijk): 35 (4%) van de circa 900 leden komt uit Nieuwerkerk aan den IJssel. Er is geen wachtlijst en groei is mogelijk.

Rotterdam:

- Voetbal: SV Ommoord (locatie Heidekruid): 4 (1%) van de 400 leden uit Nieuwerkerk aan den IJssel.
- Voetbal: Xerxes (locatie Stravinskysingel): 20 (2,5%) van de 800 leden uit Nieuwerkerk aan den IJssel. NB door mogelijke uitplaatsing van hockeyclub naar Nesselande komt er wellicht meer accommodatiecapaciteit.
- Hockey: OMHC (locatie Stravinskysingel): 3 (1%) van de 340 leden uit Nieuwerkerk aan den IJssel. Deze club maakt de laatste tijd grote groei door en wordt mogelijk verplaatst naar Nesselande.
- Korfbal: RKC W.I.O.N. (locatie Max Planckstraat): 1 van de 350 leden uit Nieuwerkerk aan den IJssel.
- Tennis: TV Pharo (locatie Leningradweg): 7 (1,5%) van de 500 leden uit Nieuwerkerk aan den IJssel.

Bijlage 6 Plattegrond sportcomplex Dorrestein

Bijlage 7 Pakket van eisen sportverenigingen Dorrestein

Voetbalclub

- 9 velden, onder te verdelen als volgt:
 - 1 hoofdveld met tribune;
 - 2 kunstgrasvelden;
 - 2 trainingsvelden;
 - 4 grasvelden;
- wedstrijdverlichting voor de kunstgrasvelden en hoofdveld;
- overige velden trainingsverlichting;
- speeltuin voorziening;
- passend clubhuis dat voldoet aan 1600 leden met aanhang;
- 20 kleedkamers;
- 1 bestuurskamer;
- 1 commissiekamer;
- 1 kamer voor wedstrijdsecretariaat;
- 1 behandelkamer/fysiotherapeut;
- 1 ruim bemeten materiaal ruimte;
- 1 onderhuisruimte;
- clubgebouw van 30 bij 25 meter;
- keuken van 140 m² inclusief koelcelruimte;
- clubgebouw in twee lagen met koppeling aan de tribune c.q. aan de overkant;
- voldoende en goede parkeervoorziening;
- afsluitbare fietsenstallingen;
- bij ingang een kaartjesverkoopruimte.

Hockeyclub

- 4 kunstgrasvelden, waarvan het hoofdveld een semi-waterveld;
- wedstrijdverlichting voor twee velden, bij voorkeur voor vier velden;
- een groot speel grasveld, ter grootte van een voetbalveld;
- speeltuinvoorziening;
- passend clubgebouw dat voldoet aan 1200 leden, circa 20 x 15 meter;
- 12 kleedkamers;
- bestuurskamer;
- commissiekamer;
- materiaalruimte;
- onderhoudruimte;
- 1 behandelkamer/fysiotherapeut;
- keuken 100m² inclusief koelcelruimte (onder de tribune);
- ruimte voor wedstrijdsecretariaat;
- clubgebouw bestaande uit twee lagen, waarbij vanaf de tweede laag een tribune naar het veld staat;
- goede en ruime parkeervoorzieningen;
- afsluitbare fietsenstallingen.

Korfbal

- 3 kunstgrasvelden van 65 x 35 meter per stuk;
- 2 gras-/kunstgrasvelden van 65 x 35 meter per stuk;
- 1 grasveld van 40 x 20 meter;
- sporthal met de navolgende faciliteiten:
 - grootte veld 50 x 30 meter;

- hoogte 7 meter;
- tribune;
- kantine circa 200m²;
- keuken met bijkeuken met koelcelfaciliteit;
- 8 kleedkamers;
- 1 bestuurskamer;
- 1 materiaalruimte;
- 1 scheidsrechtersruimte met toilet;
- 1 behandelkamer/.fysiotherapeut;
- wedstrijdverlichting op alle velden;
- fietsenstalling in afsluitbare ruimte.

Jeu de Boules Club

- 28 banen van 13 x 13 meter;
- voldoende looppaden tussen de banen;
- terras circa 10 x 10 meter;
- een boudrome (aantal banen??) met daarin ondergebracht een kantine met keuken en bijkeuken, geschikt voor 150 leden met aanhang;
- 4 toiletten/urinoirs/wastafels;
- fietsenstalling afsluitbaar;
- 1 materiaalruimte;
- 1 bestuurskamer;voldoende verlichting op alle banen.